دَ غني کلیات

Ketabton.com

غني خان

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشی

تیر ۱۳۶۴ شمسی

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

تسلي (۱)

د تهمت نه په جهان کښې څوک خلاص نه شي　　چه آسمان وی کله کله وریځې

چه کلم صلوی په میخ هم نه خلیږی　　چا غلې دی شنو شګو نه مزې

د قالین برابری به کله و کا　　که هزار رنګه شي نګ بن اوبروزې

که د میچو په ډیرۍ کښې ته یو لوند نې　　ګمان مکو چه ته به او نه سوځې

د مردانو کار د پلک خواب په سوک کې　　هسې نه چه کړې ژړا لکه د ښځې

چه وخت راشي نه به زړو آتش کړه غني خانه

څو د قهر به لړمون کښې پټ پټ سوځې

آبي جهاز - نلهیرا

جولائی - ۱۹۲۹ ع

---

(۱) دا زما اولني شعر دی چه د شوارلس کلنئ په عمر کښې لیکل شوی دی.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال

نه مې ستا دانړي شونډې دي پکار — نه د ازلفې د ګول ول لکه ښامار
نه د بتې په شان د نګه غړې غواړم — نه کسې سترګې نه د ګې دخمار
نه غاښونه دي لعلونه د عدن — نه ننګې دے غوټۍ شوي لکه انار
نه پستې نه سرینې په شان خبرې — نه وجود لکه د سروې وضعدار
خوشبوئي راته وینه دلبره! — د لاله په شان زړګے غواړم داغدار

یو دوه اوښکے چه د غم او محبت وي
په پلکونو به لعلونه ترے کړم زار

آبي جهاز ـ تلهرا ـ جولائی ۱۹۲۹ع

خانان

عجیبه دے دخاني عجیبه دے په خواني — اے پښتو! پوره د نه شوم په ورا به ودانی
دا دولت دے تو صندے، چه خېل ئې سر ورسره بې مغزنے — پېرنګي ته خو هنګ نه چه کړلي پېزوانی

چه پټکي ئې پرېړي وي، پېچه کښې زمرے وي
ناست د تاجونو په تخته، د خانانو ئې شانی

واني پلارم بهادر و، او نیکه مې سکندر و — چه خانان ترې شو کړې، پس په هیڅ نه وي امانی

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

په غريب همسايه نه وي، يا په منځه زور د وي
د جنګ په وخت کښې پټ کونا ست وي، خو د جنګ کې ارماني
غني: نه د روي دواښته، نه طبيب ورله ورتلې شي
د خدای قهر پرې لګیا دے، چې زر زر ئې کړي فاني

افسوس

زما ستا سره یاري : وه د مار سره خواري
ګلابي ننګې ستا جانه : وې سکروټې انګارې
سوزېدمه زړه بیدمه : د ښتیا زړه وم آزاري
په زړه ما خندلې : ستا سره سترګې خاري

آخر ګل م خزان یووړ
عبث ما وکړه خواري

راګ

په تکلیف کښې دیو دوست ټکړه آواز : دے د ټولو خوږ د ځمه ښکلي ساز
سوې زړه م یوځل آسمان او ته وکړه : فرښته ترې نه چل ځي کړي پرواز
کوره کوره داشاب زما د اوښکو : هر یو یې لري سوز هم لري بیان

بے پروا زما د عشق په خندا
آ د خاورې کلمه: ته په څه کوے ناز

A.S.K.B

(c) ketabton.com: The Digital Library

که خیروي

مستا کوڅې دې پېژنګیه: زمونږ سینې
زمونږ وار به یو ورځ د وینې وینې

دا ستا حال د کمال به زوال شي زوال
د هر به کړو د غیرت د جرأت نمونې

دا زمونږ بچي چه نهر ژاړي نن
د دې اوښکو به ښايي ځي ستاسو وینې

او به رو روشي د ب بیا لاهو کړي وطن
دا سیلاب به یو ورځ لاهو کړي ستا چمنې

د قسمت د غونډ لاندې نن نه سبلته
نن زمونږ جګر سبا ستاسو سینې

حال زما

خدایه زه یم بد نصیبه، که جهان کښې وفا نشته
غم مې تاو د زړه غریبه، بیوزه کښې سا نشته

د کل جهان زما ته صحرا شو، آباد ملک زما ته بیدیا شو
خدایه داکوم رنځ زما شو، زه مجنون او لیلا نشته

چه جوړې جوړې یاران، ما بنام سیل له شي روان
زما مل دی بس ارمان، بې د دې خوک زما نشته

نه معشوق خوک زه د لرمه، نه معشوق زه د چا یمه
هر یو دم یم بې همته، زما زړه کښې خندا نشته

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرینبوم زه نوی دوستانو، هیر کړم زه زړه یارانو
زه زخمی کړم ظالمانو، دے پرهر له دوا نشته
خدایه! تاته کوم سوال، تاته وایم د زړه حال
روغ مِ کړے زړه کی جلیل، بے د دے مِ دعا نشته

که

کهٔ مِ سر د زړهٔ صلاح وی او دلیلی — زه به ناست وم په پیرس امریکی نه!
که زما خپل په دیش کښے شه اختیار وے — زه به وم آزاد چرے، خان پښتون نه!
....، که قول الله ماته سپارهٔ (۱)، کړل — زه به ځائے کړے د وزخ خپل وطن نه!

دغنی د زړهٔ که یو رک مِ ژوندے
دهٔ به کړل ویرونه شعر او سخن نه!

د وصال مزه

د وصال مزهٔ که ماته وے ښکلے — په فراق به تر ازله وم خوشحاله
اول روند وم تا بینا کړم بیا دِ روند کړم — خکه نهٔ کوی ژوند مزه اوس ماله
چه په شاتو باندے وبائی عمرونه — شمکی به مزهٔ ور کاندی بیا چاله
شه بخولا د خدای دپارهٔ زما کله! — خود زړکی مِ ځے لدائی راوړے تاله

(۱) یعنی ماته د سپارل.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

گلستان د خوشحالۍ کښې تل تل خاندې
څه خبرې د غریب بورا د حاله

یار م واخیست رقیبانو، لیوني شوم
عبث خلک را ولې طبیبان ماله

دا مرض نه ماله زړه کله وینې کښې شي
ما په دې سوي دې لوے کړي څو څو کاله

دا مثل دی چه داور علاج به او رشي
نه جوړېږم نه جوړېږم بې وصاله

چه آخر به ژړا خوار غني رخصت شي
ورله وشلوی کفن د یار د شاله

ثنا

چاته غر کړے اوري چاته پوله کړے غر
هر زړه تا ته معلوم هر راز تا ته ظاهر

د کافر ته آقا، د مومن ته مولا
ته جیزس بر هما، ته یزدان ته الله

لاړے ستا د محل نه خوک اوریږي د خوک ورے
مسافر ستا دي، هر امت هر سړے

هر هیوادي لاره ما نیغه، ستا ده خطا
خوک دے د لر، خوک دے د بر، خو دے همه بنیتیا

که انسان دے پیدا، بیا پادشاه د دنیا
مرحبا، مرحبا، مرحبا، مرحبا

مورے

چه غم نه م د زړه نه شي چا پېره
او د خلکو بدخوئي د حده تېره

ستا موسکی سترګې م تل وي مدد کارے
ستا لیاد یاد م هېڅ لږي ما نه هېره

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

بانبېړے

بیا شروع شولې په ما د غم چپې — بیا خوبه بې آرامه م شوې شپې
یو خو رند یو خو ساقي یو خو شراب — بل خوا کوټ کښې زاهد اړوي تسبې
په لوګي د عنغه او ور واره تو دیږي — چه عالم ئې کړ جلیا تپې تپې
غني: خوبه د ارمان په لمبو سوځې — خوبه وي د افراق سره تپې

د ځوانۍ اختر دے لا نکریزې خه کړے
ښه به وي چه په دېوال ئې وتپې

بهار

کړ شروع بلبل چغار — او، بود افقير ستار
وئ (*) غزلې په یو تار — شو موسم د نوبهار

ښکلې ښکالې سبزه زار
شو موسم د نوبهار

غوټۍ پېغلې کړې خندا — عاشقان کړي مشغولا
بې خبره د دنیا — ځنګ په ځنګ سره دیار

شو موسم د نوبهار
ګل چمن ته نار زار

(*) وي: ولي.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

معشوقې شولې مغروره   سترګې د کتل د نوره

داشناسره مخموره   په مستۍ کوي رفتار

ګل چمن ترې نه زار زار

شو موسم د نوبهار

شو بدل جهان د رنګ   رنګ شو ټول جهان په رنګ

پښې دیار نې چنګ په چنګ   زړه زما د ګلزار

منګلې منګلې سبزه زار

شو موسم د نوبهار

سره ګلونه شین آسمان   پاک ښیسته(*) ځمین آسمان

لړ شانتې رنګین آسمان   یا سپوږمۍ باغ دیار

ګل چمن ترې نه زار زار

ټول وطن ترې نه زار زار

کوره سترګې دمې ستوري   یاره! راشه په ډلوري

واره غلې غلې کوري   شو موسم د نوبهار

منګلې منګلې سبزه زار

ګل چمن نه زار زار

سپوږمۍ ټول دمې کډېږي   او دستور ولاس په قېږي

اوس منګا ړ شي اوس تېږي   دوره یخو به ګلزار

(*) ښیسته : ښایسته

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکلې ښکلې سبزه زار

شو موسم د نوبهار

غنچې ناست د سینه په غاړه　　د غمو نو ترې تاو جاړه

څه به کړي سپوږمۍ واړه　　څه فقیر څه نې ستار

ښکلې ښکلې سبزه زار

ګل چمن نه زار زار

اې د هر چا دلبره

مخ دې تابانه ستا　　سترګې روښانه ستا

حسن بې شانه ستا　　زه دې دلګیر کړمه

ما نبام د سینه په غاړه　　چې وه دنیا ویجاړه

ته وې ښیسته ولاړه　　ګل دې په ویر کړمه

* * *

اې د هر چا دلبره!　　اې بې وفا دلبره!

شه بس زما دلبره!　　ظلم کول ودران دې

هم نې نژدې هم لرې　　ستا سترګې کړې خبرې

خوږمه ښیسته بشرې　　تا ته کتل ګران دې

* * *

ګران نې ژوندون دې تیر شو　　د زړه مې ارمان ګیر شو

لاړو بهار تیر شو　　عبث فریاد کومه

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نورو یار شوے ته — په بله لار شوے ته
منکار د دیدار شوے ته — خو به دے یاد کومه

* * *

زړه دے صفا د غنی — قصه د رښتیا د غنی
مینه بل ځاے (۱) د غنی — جانه! اتبار وکړه
راشه جانان شه د ده — وړو کے خان شه د ده
یو ورځ میزبان شه د ده — ډیر ئے مدارا وکړه

غزا

مسلمان په نن غازی و — که هندو باندے غزا و
وئ (۲) کتے ته ټینګ نه یم — خو مولی تیپر ته واوه

خان

خان راغیستی دی ملا پسے خوبارے — خپل کور سم کړه څه پردی غونه زارے
بل ته وائی د حرص وباسه غامبونه — او په خپله سوان په لاس تیروے دارے
مل وطن په خپله وران کړے بل بدنام کړے — ملایان دے کړه قاغان خوار خرابے
چه په خپله په بیه قام خر خوے ته — بیا په کوم مخ په ملا کوے پیشارے
چه په خپله دے مخ کال کښے نی (۳) ونخلی — بل ته صه وایه زړګیه! چه پوارے

---

(۱) ډیره. (۲) وائی. (۳) نه وی.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته اول د صاحب پرېږده سلامونه — بیا په ده سره سایه پرېږده په ولاړه

د غني نصیحت واوره اوس خان سم کړه

خو لے لنډ راغي بیا بیا تو کلي لاړے

اتفاق

ملاوانې مغربي تهذیب کړې کړې — وکیلانې مونږ ته غواړه اصلاحات

دهقانان وائي هاى افسوس بازار لا مو کړه — سرکاري وائي چه لږ ټیکس به کړه مونږ زیات

بوډا پلار وائي فیشن د ښځو کار دے — کالجي زوی وائي په کار دے د مساوات

دنیا وائي علم لاړ د ترقي ده — منکل وائي د ستا و پلار نه وو بقراط

باچاهان وائي آزاد داخیل وطن کړئ — ملکان وائي اول ودان کړه حوالات

غني وے که ما د زړه خبرے ووے

پښتانه به مې په سر لرګي کړه مات

انسان او فطرت

زمانه ده د خوشحالي تازه چمنو — چار چاپیره ترے باغچه د یاسمنو

دلته زړګے هلته سوی بوړا کان دو — یو خوا کوټ کښې په خندا شینکي طوطیان دو

وے په منځ کښې فوارے د امیدونو — د یارانو د دوستانو نښسته جنو

خوک به ترتر ے تر لاسه د تیزي نه — خوک به پوته قلاسه شو د خپلخانے

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

غني دا چه مې لېږي ته خوشحالي وه
خوشحالي که خوشحالي د مالي (*) وه

خو خبر وم چه خزان به مې برباد کړي
دا زما هميش خندان زړه به ناښاد کړي

اې ظالمه! کمبخته! ابې داده!
اې زمانه! خوشحالي د سر جلا ده!

دا ښيسته ښيسته ګلونه لا غوټۍ دي
په دوی مه خاورې کوه دنيا آباده

خدايه! د پاره خدای د پاره رحم وکړه
دا ښيسته بنګلې وړه باغچه زما ده

غم

که زه نه يم خوشحالي به چېرته وي
که خزان نه وي مالي به چېرته نه وي

که بلا نه لا اخوښه نک بوازه وکړ شي
که تېکړي نه وي کالي به چېرته نه وي

دالله هم پوقدرت د حکمت رک دے
د انسان عقل لا نه پوهيږي هلک دے

لندن

دا روش دے د دنيا

چه ترمخ شي د چا لرے
شي د زړه نه هم فنا

ګيله مه کوه د چا نه
دا روش دے د دنيا

د دوی لاڼې مې دي ياد دے
ما بنا مې تير شوا وس سبا

بس ما نور غولولے نه شي
د زاغانو مشغولا

(*) مالي = ماليار . باغوان .

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروره: کلک ختک شوم　　چه راپورې د اټک شوم
د قسمت په تمال تالي خوړم　　کله څه کله راځه:
هم پښتون یم په نسب　　بدل اخلم د مرد ب
چه زړې (۱) هیر شوم زه بې هیر کړم
دا روش دې د دنیا

لنډن

ازبیله ته

زما هیر به نه شي ستا لبان ښیسته　　نه د سهي زړو په شان زلفان ښیسته
نه خندل ستا غلې غلې زما خوا کښې　　ستا شنو سترګو به کړه تل جهان ښیسته
فرښته به وې د ورځې ، د شپې حوره　　چه دیلان له به دې جوړ مرغان ښیسته
هغه لاس په لاس زمونږ د باغ سیلونه　　هغه شین د ستورو د آسمان ښیسته
دا تل دي چه څه تیر شي هغه هیر شي　　خو ما هیر نه کړې شو ستا لبان ښیسته
خدایه ! بو ځې دا خزان چه بهار راشي
بیا زمونږ د مینې شي جهان ښیسته

لنډن

زوراور

اوه د غمه م شو سپین د سترګو تور　　وسوم خاورې شوم ایرې شوم لکه سکور

---

(۱) زړه ئي.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

اے بلبله! که ژړا کړے ماله راشه — گنے خه کهخاندے وخندوه نور

سوے لوے لوغړن پتنگ وے خلکه! — واشی ذکوړی زه نیم سوے په اور

لا لمبو شهید شوے سترگے نے کړے منکته — بوړا ولیده راپرېوته نسکور

غټے سترگے د نرگس اوبنکو لاهو کړے

په لمبو شو د مور دو مړ شوے اور

لنډۍ

د تورے فریاد

چا کړو خرڅ خپل دین ایمان په جینکو — چا په مال چلتش په تمه د روپو

چا بد الکړ په هلک چا په شرابو — خوک نامے د مولخلی په تسپو

مونږ عنانه کړل په نومونو لقبونو — د صاحب د پنبو په ځای مو وتپو

اوس نو مونه شو خوړے نه بنکلولے

تش شپیلئ ته لګی واو (۱) لکه د سپو

جنته

بے تعلیمه ښځه غوا ده — سخر کتوله بے بها ده

نه ورانیږی نه سمیږی — بس پوشی یوه بلا ده

خولے نے ژرنګ نه و دریږی — د چړچنو مشغولا ده

---

(۱) وهو.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوړې وران لوړې ناولې — خود غوا پرې څه پروا ده

پروا ده د خدای رحمت دی — یو طاعون دی یو وبا ده

په کالونو ښکلې کیږی — دا بد خویه دلسر باده

په کیلونو ستړې کیږی — تل ویرونه دی غوغا ده

فلانۍ داسې فلانۍ داسې — دا ئې کار دا ئې سودا ده

وائی غنی مین په غوا

چه دروغ دی که رښتیا

خرمستی

مسام شولیه ماته نیمه لاره کښې شوم پاتې — ځوانی م شوله مړ او د بیو یارانو پرې شوم پاتې

بلما په خندو جوړې ښکلې سره بلبلې — بوداشا خیل شوم یم (*) ښلیکی تبل ته غزهې

مستار شو تاره په رد لوړې دره باره پرې شوم پاتې — مسام شولیه ماتیمه لاره کښې شوم پاتې

وه لوی یم سینځ م اینه سکړی چلبانې

اوس ستړی مسافر په لوی سفر څه یوازې

ستی شه دا مستی کړد کاره پرې شوم پاتې — مسام شولیه ماتیمه لاره کښې شوم پاتې

یا الله الوتمه پر قید مه اور دوم اور

سپیره پاتې ایرې شوم په زړه سوی په یخ تور

شه درکې دا بود اتو دیغ د پاره پرې شوم پاتې — مسام شولیه ماتیمه لاره کښې شوم پاتې

(*) دیم، دایم

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترانه

کړم به خپل وطن د ټول جهان د ننداره رو　　ملک به کړم آزاد

نه جوړېږي بې زما د وینې دا دارو رو　　تل به وي ناښاد

یا چه ځان قربان کړم　　په وینو به سم ودان کړم

یا چه نې سم جوړ کړم　　یا چه نې سم ودان کړم

څو چه بیا نه وینم دا انقلاب کړم په نارو رو　　هسې شو برباد

کړم به خپل وطن د ټول جهان د ننداره رو　　هسې شو برباد

واچوئ منیستور دئ (1)　　سر به په وینو سره ور دی

کوڅې موږ به تخیل پر دي　　نن به پښې ښکاره مړدي

ځان د خندا نکړم ای توره ولاړ رو (2)　　دا درخت دی د مراد

کړم به خپل وطن د ټول جهان د ننداره رو　　ملک به کړم آزاد

څه به کړم بې ننګه قام　　څه به کړم بې جنګه قام

وینو کښې رنګ بنګه قام　　څه دي دې بې ننګه قام

یا به پړه لوګي شم یا به نې جوړ کړم بې دار و رو　　دا وطن برباد

کړم به خپل وطن د ټول جهان د ننداره رو　　ملک به کړم آزاد

---

(1) لباس، درېشي. (2) مخفف د ولاړ رو.

A.S.K.B

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعا

خدایه! ستا وړه دنیا م نه ده خوښه ماله راکړه پخپل لوی جهان کښې برخه

چه کوم ځائے کښې بے گناه گنهگار نه وی چه کوم ځائ کښې زنځیر د اغیار نه وی

چه کوم ځائے کښې وی بے حسن نه احساس چه کوم ځائ کښې صبر زړګی وی لوټ ښلاس

چه کوم ځائے کښې فریاد نه او دم د کونډه ماشومان یا په توکړو پیسے په منډه

چه کوم ځائے کښې نه مزه ښته نه قانون نه عشق نشته نه وصلونه نه بیلتون

چه کوم ځائے کښې وازے سترگے نابینا وی چه کوم ځائے کښې یو شان نن پرون سبا وی

چه کوم ځائے کښې که بادشاه وی که ملنګ نے تخت او نے تاج یوځے پالنګ

چه کوم ځائے کښې خال خال لالا د دوستی بیاکاو چه کوم ځائے کښې نه کاروان اشنه او نه لارو

سترگے سترگے م کړے پټے یا الله

زما خوښه نه ده ستا وړه دنیا

زړه او سر

نن بادشاه سره په جنګ شو لوو زیر غصه عقل شو په لارو د ضمیر

وسے عشق مه کړه دا پیغام دے د مرګی ژړګی وے نه! عشق آرام دے د ژړګی

دا د پاک الله صفت دے دا ده نور د ده رحمت دے

دا په دے محکمه جنت دے د صفے جنت نعمت دے

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا له ټولو لوی دولت دې   دا بانی د شجاعت دې

بې له دې به جهان سپوړ وی
بې ننګه لکه کور وی

سړی:

چوپ شه چوپ شه اې نوکره د بتانو!   ستا غلام د توروزلفو سرو لبانو
تورې زلفې د یار د غم تیارې کړې   سرې لبانې د دوزخ کوره د شیطانانو
د ګناه مار پټ په دې کلو کښې ناست دی   له جنته غورځولې دی انسانو (۱)
لیونی دې کړ مجنون فرهاد دې ورک کړ   ښار ئې دې کړې تباه د بادشاهانو
دې بلا تا زلیخا په ټول جهان کړه   د مغولو کور د دې د لاسه ورانو
چه نه ما سره څوک مل وی تل یادیږی   څوک سقراط دی څوک بقراط دی څوک لقمانو
عمر څوک د هارون څوک د مامون څوک د   له هر چا ولی باشاه(۲) لوی سلیمانو؟
عالمان پیغمبران زما دوستان دی
عشق دې کار د لیونو یا ملنګانو

زلیخا:

مکره لاړه د ښځان ندم دی په کار   عطر وائی څه قیمت چوپ وی د عطار
راته ښکاره ته نه روند په بینا سترګو   پارو هیڅ خو کړې مکر نه مکار
ته انسان ته ښیې لاره په جهان کښې؛   د جنت انسان ته مینه ښیې لار

---

(۱) د قافیې په لحاظ د جمع او مفرد املا په یو شکل دلیکل شوه. (۲) باشا: پاچا، بادشاه.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

د آدم نه دې راز پوښتنه وکړه — ټول جنت ئې کړو په ده باندې نثار
یا تپوس د "ارني" موسیٰ نه وکړه — لا نهٔ شهٔ ور پوښتنه یو ورځ د حرا غار
د مجنون یا د فرهاد نه سلا واخله — یا منصور ته وایه ولې شوے په دار
منصور ځان کښې موسیٰ طور کښې نور لیدو — پښځه کوم لیلیٰ مجنون کړ بے اختیار
یو معشوق په بل بل رنګ په بل بل لباس کښې — خندوی او ژړوی هزار هزار
جلال یو دے جمال یو دے کمال یو دے — هر عاشق ئې وینی څه کښې د خپل یار
لکه څنګ د نور په زور سپوږمۍ بلیږی — داسې ښېني معشوق نور د رب غفار

څه که خلک لیونی غنی ته وائی
دیرینه پیر غنی خپل یار مې نور د یار

(اتمانزی)

کونډه

کونډه ناسته په ژړا سر ټکوی — چه زامن ئې په کولو شو شهیدان
کور ئې کور شو تیاره دیوے ئې سړے شوے — کوږ کانو کړل فنا ښیسته ځوانان
د زړے زړے بچي سرته ده ناسته — په ویرو نو لړزوی ځمکه آسمان

اے زما د کونډو سره مله لوے خدایه!
اے منصفه زما انصاف ځایه!

زړګے وکړه په سپین سر تا ته ژړیږم — دا زما روستے ګلاب رانه مه بیایه
دا یو ځانګه زما د تالا باغ ده — دا لالے زما مه بیایه له دے ځایه

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور دې ورک کړل په کولو د کوډګانو — دا زما ورور ستې بچي پرېږده اې خدایه

دا زما د سوي زړه یو قرار دی دې

که نه اخلې نو جهان خانته مه وایه

دا زما د کور دې ملا یوه مساده — کمه يې بیا ماتم لاړ د کورو بنایه

الله رحم په سپین سر د بوډۍ وکړه — مړ که راغی خلاص ئې کړو له ګریوان

دې چې په سینه سادره کړه عاجزې — بوی تر لاړې تش کال شو به په میدان

په آسمان کښې فرښتې په ژړا سره شوې — په سجده پرېوته ټول پېغمبران

د عشق نور

د آسمان د سوري لاندې — او د ستورو مشغولا کښې

دیغ سیند په غاړه ناست ګړ — دوه یاران مشغولا کښې

د سپوږمۍ زړه شو خوشحاله — په خندا نه لاس کړ پورې

د عشق نور ئې هر خوا خور کړ — په بلبل کښې په لالا کښې

خوشحالي وزرې وکړې — چه ذره ذره د باغ سیل وکړي

او دا دواړه یاران بنګل کړي

د سرو ستورو مشغولا کښې

(اتمانزی)

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

اے زړه

اے زما د زړه بلبله ولے زاړے؟! ولے خپه پسے خپه ئے خه شے غواړے:؟
خه د پلاره دے د بوستان دعشرت پرینبو د خه د پاره دے د غمونو لټے (۱) جاړے
داته بنکاری جوړ بیائے شیل شوے خلکه نه وے د نغمے کوټ کښے ولاړے
داته خه وے؟ چه یورپ کښے دلبرے د رقیب یاری کوے جوړ چه ته لاړے

دا یورپ دے جینکو کښے وفا نشته
بے وقوفه! ته د مرو مستی غواړے؟

(اتمانزی)

ته او زړه

ته د مه وخونیدو کښره ئے او زړه د خپلو مشر رود یمه
خو به ښنایست د ټولو مشره ئے خلکه هیش زه پروت نسکور یمه
ته ئے ګلاب په شکل او فطرت او بلبه زه که کیکراز غے یمه زه
خوږ د ګبین نه خوږ دی ستا لذت هسے بیخونده مزے یمه زه
لکه د ستوری ته ئے ګل د آسمان د جهان د ذات کښے د زړه عکس نه یم
د شپیلئ ساز پسے یم کله روان کله به زړکو کښے ستا رقص نه یم
ته د سحر په شان ښنیسته او یخه زه د ماښام په شان غمګین او ستړے

---

(۱) لټوے.

A.S.K.B

(c) ketabton.com: The Digital Library

نشه په ژوند دشراب ستا ذ برخه — زه په وسواس خورلے شوے مزے
ته د سپورږمۍ په شان موسکۍ هوښیار — او زه دلمر په شان سوزیږمه تل
ته دلولۍ په شان د ګلو یاره — زه د بلبل په شان ژړیږمه تل
ته نے نسیم رازدار د ښکلو ګلو — زه ګونګټ یار د رژید لو ګلو
ته نے شبنم بے بے د نوو ګلو — او زه زور ګلشن وطن د سوو ګلو
ستا په خوږ وهر یو غزل دے ښکلے — اوهر یو ویر زما د زړه وتلے
سهیلے تا نه ده خندا زده کړے — شپیلۍ زما سلګۍ دی اوریدلے
زه مقتدی یمه او ته یم امام — ته نے مالک زما او زه د غلام
ستا د پښو خاے زما د سر د مقام — ستا ښکلے تن دے ما ته بیت الحرام
زما جونګړه یوه ده ویجاړه — ګلے! راځه چه ورله ورشو د داره
ستا په ښو وېت به زما بدشی واړه — ازغی هم منه ښکاریږی د ګل پیچاره

(اتمانزی)

باباته (۱)

ستا خط نه تول زما ته پراته دی — زه نے لولمه شپه دوباره دوباره
کله خاندم کله ژاړم لیونے یم — اے زما په بند کښے پروت غریبه یاره
نه ته نه نے غریب ته دیر لوے اوچت نے — مصیبت دے ستا غرت ته غرت داره

---

(۱) دا یو منظوم خط دی چه غنی باچا خان ته دلندن نه د خوی دیر شکایت آمیز مکتوب په جواب کښے لیکلے دی، باچا خان د غندخت په جیل کښے ؤ.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای به رحم و نه په تا باندے لوړ کړے   بل به نه زوے به ئې وکتلی ستا د پاره
چه به تا کښے کوم جوهر دے ما کښے نشته   ستا نيکئ زما بدئ دواړه بے شماره
ته سالار ئې د کاروان په نيغ لار ځې   زه کوږ ځغلم لکه اوښ بے مهاره
ستا د زړه قرار دے کے دی د مينے   زما زړه وچ کومے نه لری يو داره
وهم منډے تا پسے خو ته هم لرے   وينم ستا ايله ايله د پښو غباره

پروا نشته که په منډه و منډه ومړشم
فقط ستا او د خپل تام د نوم د پاره

(لنډن)

خانصاحب

پيسه تنګ خان زما لوے يار دے زما خوښ دير دے
کوی لمونځونه په روژو کښے له هر چا تير دے

ابله وريځ م په يو ځاے کښے دير دلګير وليده
ماوے کاکا ولے خفه ئې جومات دے م مير دے

وئے وے بچيه! بيکا وورا کړه غله راغلے
اوس رانه مسے د خفګانه روګو ده هير دی

خوشحاله زړه کښے شوم خو مخ م له خپګانه کړ دک
په يو کوټ هيڅ نه کيږی کوږ د بوډا لوے نيږ(۱) دی

---

(۱) نيږه وياله، نهر.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا م تپوس په حمله د بې وخته د نقصان وکړو
بوډا په سر د سترګو په خوږ زړه دا بیان وکړو

وې بچیه: ماته هر څوک مالدار وائي
تول پولیسان راته غاصب یا نمبردار وائي

او اماماًن راته تپوس د زکات نو کوي
زما پېشانه سړی بل نشته څوک ئې اداروائي

مولوي وائي چې خانانو کښې یو خان یم زه
عبث زما غم کښې بعضې راته ظالم څوک هوښیار وائي

غلو په تمه د روپو زما کور راغلي
ماته خپله سنتې صیب د سرکار وائي

خوږیم خپه چې په تش لاس شول لو رخصت موزدان
اوس به قصه زما د کور به هر بازار وائي

چه منځ کان یکښې د شپې نیزه بازي کوینه
دیو جوار په دانه هم چرته تیندک نه خوړینه

ماوې کاکا: نن رنج هر څوک د غم کا نه کوي
بخیلو مړې د لوږې بل نخیرا تو نه کوي

محکمه کا نه کړې یا پښتو مال د غنیانو غلي
بیا پر مړ پلاره د صابو کور ئې غلا تو نه کوي

برې ئې تنور کړي چې تنده مې اوس تو ده ډوډۍ خوره
یا تمانچه به تر خ کښې واچینۍ[1] تفسانه کوي

دا چې ته بر بوه پیسه کښې تلی نشي
کور ئې نمر د جمعه اداته به سیتو نه کوي

نشه دده دا نلاګو خرڅئ[5] د پلار ئې مله کړی
مر ئې هم د کور تبنتی مچ تو نه کوي

خدای دې د بخیله ورته وکړي هدایت د لاره
غونګه وائي غمخوره ته وائي تم[2] د کومه پلار دې؟

---

(۱) واچړی . (۲) تم = تمه . (۵) خرڅئ : خرڅوي .

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

مورې

گرچه خاورو کښې دې پټ وجود ستا مورې! — ماته یاد دې هغه شان ستا سترګې تورې
مورې! ستا لاسونه ما نه نه دي هېر — چه تکلیف کښې به زما نه وو چاپېر
ستا د خولې قصې یاد دي مه هر مابنام — د ګنجې د مړا مونې د بهرام
ستا وړمل د بل د مېنې نه خوږه وو — ستا کنځل زړه ته د بل نه عانه مینه وو
یا چه ما به ډېر خراب وکړل کارونه — او بابا به لړزول ځکې آسمانونه
ته به وې زما ملګرې زما مل — او زما سلګو سره به تا ژړل
مورې یاد دې ماته اوړو کې تال — چه تا زه به نه نکولم کال په کال
ستا جوړې ته سندرې ارخندا — چه به نې سپک لګه د باد کړې وزړه زما
یا چه ماته به له قسمه شوې په قار — زما اوښکې به دې بوتلې په زار زار
مورې یاد دې ماته واړه اخترونه — چه به تا په ښکلي مخ کېنول خالونه
په جګړو به دې زه کړمه پاک ښېسته — ما به ځان کړلو په ښه خوا بته
تا به وو هلم بیا به دې کړم ښکل — په خندا به دې زما کنځل زغمل
ماته یاد د هغو شان ستا موسکې شونډې — ماته یاد دې هغه شان میلو ته منډې
چه مابنام به ستړې کور ته راغلم زه — ستا په غېږ به الله هو به شوم ویده
مورې! ماته یاده شپه ده یوه توره — چه زما وجود وکړم له سره اوره
زما سر کښې وشغار د جهازونو — او غوږونه مې کانه په آوازونو

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما ښې مورې: ته تا به وې قربان، / زما ښې ونې، ته به تا کاوه ګریان

مورې! ماته یوه بله ورځ ده یاده / چه زمونږ کور لړزید لوله فریاده

وه د یرغ شان ستا او ده لاس نازنین / ګلابي ښکلي ستا وه بې رنګه سپین

ته موسکۍ په خوب ویده وې پاڅیدې نه / ما ژړل درته او ته راوینیدې نه

ماوې مورې! مورې! تا قربان، ونه وې / وې پر ته خاموشه ګل په خزان سوې

ما ژړل او ته ویده وې خندیدې / ما ژړل او تا پوس نکړو چه ولې ؟

کرچه خلور وکنې دې پټ وجود ستا مورې!
ماته یاد دې هغه شان ستا سترګې تورې؟

ګل که یار

اې زما د سترګو توره! / اې زما د زړه قراره!

اې زما د سر ګلابه! / اې زما ښایسته یاره!

په زاری درته ولاړ یم / یو نظر را باندې وکړه

ستا زیارت له یم راغلې / مسافر یمه په لاره

مال دې حسن ته امیره / او زه خوار او زار فقیر

د ښایست زکات دې راکړه / اې زما مهرنګاره

ته بلبل ته منبسته ګل یې / او پتنګ ته رڼا وې

خوله دې وسپړا ګله! / ټول په تا دي بیقراره

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په پانو دا شبنم — دي زما په سترګو نم
ژړوي مام هر دم — ستا ازغي تيره بېشماره
در کوم زه د زړه وينې — چه ستا پانے شي رنګينې

دا ستا سرې شونډې ګهېنې
شوګډې دې وينو په داره

ليلیٰ

په پالنګ ناسته ليلےٰ په لاس کښې او په غېږ کښې ستار
سترګے دکے د پرسان او انتظار نه ديار
د مراد ګل په شان نے مخ زيړے زيړے شان دے
ول ول نے زلفے ترے چاپېږ لکه تور ښامار
واره واره ښيسته لاسونه د خفګانه مړه دی
په چوپه خوله د عشق سازونه وهي هر يو تار
ليونے نمر په زيړو سترګو د دے سترګے لټي
ورو ستوے سلګۍ کړي رو رو مري لکه د غم بيمار
خو د دے سترګے د بل چا د سترګو نور غواړي
نه زيړے لمر وينې او نه د ده د سترګو خمار
سرزرګي غوټ ګړو ځان ئے غرق په خپلو وينو کښې کړو
سپوږمۍ سر تور کړو ور پسے ژاړي په زار زار زار

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

په پالنګ ناسته لیلی هغه شان سته تار غږوي

او خدای خبر عشق به کله بیا زړګی دیار خوږوي

سوال

خدایه! وګورم د غنچې سره خندا؟ — که د خوار غریب بلبل سره ګریان

خدایه! وګورم د خپل یار بنګلی مخ ته — که د خپل سوي زړګي شم تماشان

خدایه! ورسیږم سنا د لوټ دوزخه — یا که ته مې کړم شروع د حور غلمان

ته مې پوه کړه ته مې پوه کړه! نه پوهیږم

چه زه تا کړمه خوشحاله او که خفان ؟

لیونتوب

یا زه جوړ یم د اکل خلق لیوني دي — یا دوی جوړ دي بس یو زه یم لیونی

ما امتحان وو ستا دوزخ جنت — څه په باب د بلو نو ځان ورسی (۱)

ورک دا ستا بدنام جهان او ګرانه نامشته — ورک دا ستا سکړی عشکم زړه په ګرانی (۲)

واشه ګوره د یار د خیال جهان ته — چه خپل جهان شي ورک پښیمانې

نه نیته لري نه غم نه دوزخ نه لوږه — تل پسې زړی نی شباب بیا را جانانې

د سینګار د چینو په شانې دانګي — خوشحالي نې بې پروا جاروانې

---

(۱) دولتي. (۲) ګرانې. مګر دا ته د شکسپیر د کتاب به پیلنه (یا) والستل شي، دوهم ...

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما المرم ستا دلبر په شان ځليږي　　خو دښمن دې نه ډکال نه د خواسے
زما خلک هم ستا د خلکو په شان سوځي　　خو په عشق کښې نه د ځينې په خاندے
زه هم کړمه زلزلے عالم تباه کړم　　چه موسکی کړم غوړيږي به بڼستانے
زه هم وژنم عالم خاسے نه تولجد کړم　　چه بيتوانه شي د مينے د توانے
زم (۵) دوزخ جنت لوم ورپه وسے نه يم　　دوزخيان کړم ستا د ملک په کامرانے
جنتيان کړم بورا کان په باغچو ګرځي　　يا الولی چه د کلونو ښتنی خوارانے
زما ملک کښې دولت نشته خوشحالي ده　　دی زمزم نه ما شراب سه د فغانے
وي باران زما په ملک زما په اوښکو　　په خنداے تا زه کړم زه د نه خوانے

مست رنګين شيدا جهان دليونی دے
ورته خاندي د ګ د مينے ليونے

توبه

په نيټی د خيال اوچت شوم له جهانه　　ځو د عقل فانوس لاس کښې مے روښانه
له ورځو چه شوم تير فانوس مے پرېښو　　په تيا ره هم بيا لاړ تر نيم اسمانه
د فلک شهزادګۍ ناست وو باغچه کښې　　ما له نے راکړيال فانوس مشکل د روښانه
د سپوږمۍ په رڼا تلم مخمور عاشق شوم　　خو تيارے راغلے شوے په مثال زمانه
چه د ستورو د رڼا نه هم اوچت شوم　　ماکړه قرض په وشغامه له خيال ايمانه

ما دے په رڼا خپل غليظ خان وليد
په ژړا م سر کړ پورته له ګريوانه

(۵) زم : زه هم .

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیل

ما لیدلي د فرنګ ښکلي جېزونه (۱) | چه دالاندې تر غوږه نیګ دمي سینه نه
ما لیدلي محلونه د لندن | جینکۍ مستې ازادې ګل بدن
ما لیدلي د اټلي ښیسته ښارونه | سره انګور سره شراب او سره ګلونه
ما لیدلي د پیرس ښاپیرۍ ښکلې | په کردار ګفتار خوږې لکه بلبلې
ما لیدلي امریکه کښې دې ښارونه | چه ورځو ته نه رسي مکانونه
ما لیدلي تاج محل غوټۍ د ګلو | د دهلي ښکلي ښارونه د مغولو
خو چه ووینم زه خپل د ختو کور | رانه هېر شي محلونه ښیسته نور
دا نرۍ تنګې کوڅې زما د کلي | ورته څه دي د دنیا ښار ښه ښکلي
چه خوږې ورور پښتون سینې لمده شي | دنه هیرېږي قول ښاپیست دمجرو برشي
خدایه شکر چه پیدا دې له دې قام کړم | د پښتون د ننګ وجود دې یو اندام کړم
څه به کړمه د لندن لوړې محلونه | د پیرس جونې ښیسته رومي ګلونه

په والله چه له جنته به شم ستون
که کنځل پکښې وانه ورم د پښتون

---

(۱) جهازونه .

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلې

ته چه ښکلې بې بهانې! زما دین زما دنیا
ګلې! ته ګل لالانې زما ستورې د سبا
ګلې! ګل د ګړ ګلزار ستا د مخه پړې بهار
که چینه ده که ابشار ستا خبره ستا خندا
شو حیران بخپل کړدار چه ستا بت دې کړ تیار
هغه لوی پروردګار ستا په سترګو شو شیدا
ته دې جوړه کړې حسینه ګل بدنه ګل رنګینه
بیا دې کړه ستا په جبینه
د سپوږمۍ سپینه رڼا

بهانه

چه دې عمر په صحراوې له خزانه ګیله نه که
دومره وسوسه غمونه چه اوس مې وسینه نه که
تا وې ماله دالۍ راکړه ما غریبه! څه وینې
چونګ انغمې دې تول کړې په ډالۍ کې ستا په مخکه
زما وبخښې شکوې چې ګل لاله ترې زړغون نه شو
په ما دې دام چیرته شو بیا له خواره نه ګیله که

A .S.K B

زه به څه ستا ما! روکړم په څه ستا سترګے رڼے کړم
زه ولاړ کچکول په لاس کښے پکښے بوسے زړسنه او به که

چه ځواني نے ورژیږي او د نړ! غوټۍ شي مراوے
د تاماړ کوه قاف حورے بخوا څه که او څوک څه که

لیوني ورو ورو ورکیږي خان پخپلو ځکرتو وژني
ستا فراق عشق نے بهانه کړم او هــر څه کا اوس هــر څه که

پلوشه

چه ځواني وه څه وزیران — وے به نے زیږے لوي لوي پهلوان (۱)
ته راته ګوره دا د خدای شان — چه نیم لغــړ دي او نیم کنجیان

غرور

که زه بلدیم بنه دې څوک ؟ — چه زه وبنه شم څه دې څوک ؟
که هــر ګل باغچه ګښت خاندي — په دېران پراته دي څوک ؟
دا چه تے لوګی ته ژاړے — په دی اور وراته دی څوک ؟
هــم ګوړے عشق هــم ګوړے دیدونه — د بونیر داخره دی څوک ؟
غني او د سرو کړې لونے — څو خبر ترسینه دی څوک

---

(۱) لنډی برېت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

A.S.K.B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشه

وه توته راغله پیسه سیر پښتو ایمان خرڅیږي
ښځو به چرې خرڅیدلې اوس خوانان خرڅیږي
ژړا به نه کړم چه غنم جوار ارزان خرڅیږي
پروسکال کوډې خرڅیدې سږ بیوپاریان خرڅیږي

اې دخاورو کله

په تکلیف کښې دیو دوست تکړه آواز
د لټولو خوږ لیدوار و ښکلي ساز
سوکې زړه م یو ځل او ده آسمان تکا
فرښتو تر ښیچل نه ده کړ د پرواز
بې پروا زما العشقه په خندا ځې
آې دخاورو کله ته په څه کړې ناز

کډې وړې

چه بې ننګه شي پښتون په سرې دانګه
تښتېږي دسخاتي ملا د بانګه
چه په طمع ددنیا کوي وعظونه
خدای دې د وچه کړي ددخبیث غرانګه
په والله که وصال پورې دې پرېږدې
که و یرېږې په دبین دپیشو پرانګه
کله کله دغني هم قصه اوره
دا م ده ور ورو دلوني ونې څانګه

A .S.K B

پلوشه

د جهان خبرے کوره — بیل به نکړی سپین له توره
اے غني! ګیله ترے مه کړه — شو ړندہ دنیا شبکوره

لوبه

دلړے لړے خلک راغلل تمام — دیدن له ستا دلړے لړے
زما یادیږی ستا دوړے خبرے — دلبرے دلړے لړے

* * *

خوله د مسکئ ستر ګے غمازے — په لچک لچک په هوا ځے
باغ کښے بلبلے ستر ګے نه وازے — ستا د دیدن شولے موتازے (*)
خدا یږ وکه حورے ستا د نوک وی برابرے
جانان دلبرے دلړے لړے

زما په خوا کښے هم غمزے کړے — چه د نه تبسم هم نعرے کړے
کله خندا کله سپیرے کړے — زما خوا زړه ذرے ذرے کړے
فرښتے ما ته د شیطان کړے وزرے
ارمان دلبرے دلړے لړے

کله د ګلو! کله دے نا ورے — کله دے نن کله سبا وی
په ژړا سرے ستر ګے زما وی — موسکئ رنګینے شونډے ستا وی
کله سور ګل شے کله شے د اور غمرے
جانان دلبرے دلړے لړے

(*) موتازے: محتاج

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګډوډې

د سپینسو تار کښې لعلونه زه پیېمه — په پښتو کښې کړم خبرې عجيبه
د آسمان سیل کړم په ماتو وزرونو — بې جانانه یو وزرے عجيبه
تل ما لا م مې په زړګي کښې جانانا ستړی — خوشحال زړه له مانه لوړے عجيبه
چه مې یو تکے تږ لوے کړ حیران شوم — خزے (۱) خوږ شوي برابرے عجيبه
نه خوشحال د ناز و حقې نه د نیاز — د غنې حیثے دلبرے عجيبه

لیونی د ختو لوتو په ډېرۍ کښې
اکثر تو ے کړے ملغلو سنے عجيبه

پلوشې

جو مات ته لاړ په میخانه کوړه — په زیان کښې سودا شان جانانه کوړه
نیته ده لنډ: او کاروزه ډیر دي — پوړم بې نګړے خان له بانه کوړم

انصاف

تورې زلفې ئې خورې شوې ولو په غونډو — عبادت مې لوڅ لاهو شو جو مایو او خالې مې بلو (۲)
د تقسیم په لو نوئې کړو هغه لوې ویشونکی — ماله عشق دلو شیلو اکو بار د مانیت د سلو

---

(۱) نبخې . (۲) بلږ .

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کار دي

لوئې د زړه کې لري چه اسرې لوئې لري
چه څوک ماتیان ساتي دروازې لوئې لري

مه ژاړه مه ژاړه دا به هم تېر شي
هر څوک که عمل شو کوي ګوتې به مښې لري

زور

خدای چه پیدا کړ د خان نه زور
کړل ئې تر لاندې خیږونه نور

مونږ ئې اوچت کړو تر نیم آسمانه
بادشاه د هر څه وو بې مونږ زور

الله مو که شو حسن پیدا شو
طاقت په څکه پریوت نسکور

بادشاه خان تخط

زما ګریوان شلیدلے
ستا شنه قبا مزه کا

زما دک جام د میو
او ستا همسا مزه کا

چه شپه خلاصیږي تورې
دنیا وینه دی نوره

ستا په هومو ګنبے کوره
خندا زما مزه کا

په منګلے خوت د سحر
لړې د ملکه بهر

د سوي لوي څیګر
ورو ورو ژړا مزه کا

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

چه ورو وان شي نسیم — ته په سجده په تعظیم
ستا بندګۍ او تسلیم — مستي زما مزه کا
ته د سبا په تمه — زه د دنیا بې غمه
سترګې مې سرې پرنمه
لیونتوب دا مزه کا

نیمې مې سترګې حیرانه وازې

په ډک جهان کښې ګرځمه یواځې — نیمې مې سترګې حیرانه وازې
چه ورځ شي خلاصې مابنا یې راشي — تورې د غم ماله م جامې راشي
دا لړ ستورې سپوږمۍ بې مهره — او که د تش ژوند تمامې راشي
کله په بس شي دا راتلل یواځې
نیمې مې سترګې حیرانې وازې

ماوې سپوږمۍ ته د نور میرمنې ! — دیار لیدلې دې تا، سترګې خوب جنې
موسکۍ شوه پټه شوه په ورېځو — هیڅ حال و نه وې د خلبدنې
او زه پرېښوم غمګین یواځې
نیمې مې سترګې حیرانې وازې

ماوې لاله ته د حسن لورې ! — شو نه لیدلې دې تا، م د دلبرې
شرمنده سرې نې رورو ګړ منګته — ما ته نې و نه کړې د یار خبرې

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس زه ئې پرېښوم غمګين يو ځې
نيمې مړې ستر ګې حيرانې وازې

بورا مې وليد د غمه توره   ډېر پرېشانه دېر کړو کوره
ماوې ديار زلفې دې تاليدلې   څه لټوې روره ادا لود په لوره

ليونې لاړه اوس زه ئې پرېښومه يو ځې
نيمې مړې ستر ګې حيرانې وازې

لرې مې واوريا د مجنون شور   لرې مې وليد فرهاد نسکور
د شيرين آه راورسيم غېږ کښې   د ليلى روح سوې د غم په اور
پوه شوم روان شوم يو ځې
نيمې مړې ستر ګې حيرانې وازې

د فقيرانو غزل

وروره! دې دا جهان يو مکان د فنا
ورته مکړه ژړا ورته مکړه ژړا

ماښام خاورې شي ګل چه سحر شي پيدا
ورته مکړه ژړا ورته مکړه ژړا

دا چه لانا به دېښو دى دا خاورې ته کورې
وې د چا شونډې سرې او د چا ستر ګې تورې

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا یې معشوقې وي چې تسلې په خندا
ورته مکړه ژړا ورته مکړه ژړا
دا مستي یو ساعت دا پستي یو ګړۍ
دا سور شال دا امیر د فقیر دا شړۍ
دي دا واړه خیالي بې بنیاده دوکا (۱)
ورته مکړه ژړا ورته مکړه ژړا
هر ذره کړي صلا چې دنیا ده فاني
د پرون ښار یې کښې نن ده ویراني
دي یو خوب دا ژوندون دا ځواني یو نشا (۲)
وې خپې په ژړا وې خپې په ژړا

خوشحال خان خټک ته

د خټکو لویه خانه (۳)! د ټول پښتون سرداره
اې ټکیره د غمجنو د پرېوتو مل د کاره!
آج هغه چې ته يې خان وې، آ کاروان چې ته يې امیر وې
آج هغه په ورانیدو ده، آ کاروان دی بې مهاره

---

(۱) خدعه، فریب. (۲) نشه (۳) خوشحال خان خټک (۱۰۲۲ – ۱۱۰۰ هـ ق): — قهرمان، مبارز، شاعر او لیکوال د ویده ملت ترتنبن.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په اوښکو زرغون شوے ستا په وینو پائیدے

دغه باغ او غرونه پروت دے بے بلبله بے بهاره

بیا د ننګ توره تېره کړه بیا ننګیاله دا دیره کړه

شه خفا مرور خانه شه خوار دلګیر سالاره

پاووشه

لکه مور چه بچي انګي خوږے کا | دا پروت دے په غیږ کښے کل جهان

ډغه جنه مینه ناکه د مور سترګه | که ښیوږي ډاولاړه په آسمان

لږ شو خمار پیدا

دا سره شراب دا سره ګلاب وخت د شباب | ساز د رباب ما سره دلبر هم بے حجاب

لږ شو خمار پیدا مخ د یار پیدا

دا ښکلے خط دا ښیسته خال ګل چه جمال | لکه هلال جانانه کړم دے حلال حلال

چه شو خمار پیدا ستا په خیال پیدا

وخت دے ملنګ د کل وجود، ما تمام او د نمود | ما ته نه زیان هم کړو لکه سود

چه شو خمار پیدا مخ د یار پیدا

د ژوند کاروان وړي جانان | دغه م دے دغه ارمان

چه شو خمار پیدا ستا په خیال پیدا

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشه

دومره ښکلي دي زما باڼات بنيسته — چه دیدن له ئې زما یاران بنیسته

نور یار مې تش په تن باندې بنیسته و — د زړه حسن که مې جهان بنیسته

دے جادوګرې دوه سترګو مینه ناکو — لیونی ته مې ښکاره شوخان بنیسته

میا جعفرشاه د تخط

بیا ارا یاد شوې د ملک خوږې خبرې — په پنجره کښې کړم فریاد لکه تنځرې

چرته نو مې بنتین تار چرته میوزې — چرته به خټو ګولۍ چرته شکرې

چې ئې خوږې ماته نن د زمانه لري — خه که ماتې په پکوم د خیال ورزې

د کوټې ساده خراب د چنو ډال کړه
په پوا لو پسې سترې شوې چغرې

کلهے ودے

زړه مې پسې د چا د خوشنام ټکو لا تلل — هغه په مونږ کا کښې زړه په سترګو باندې

کوږ و نراچا ئې په اشولو ترسکې نیږي — ښخه مې په ذڅه نا موي مړه کاندې

مالي د وصال به مسبار کوتا نب کړی بل — دوره مهذب او بنا یسته زما جانان دی

---

(۱) ولد: ... کورنا قصبه دهندون په (یو. پی) ولایت ... [illegible] ... افغان.
(۵) ... [illegible] ... سیاسي سیرت ... ادبي سیرت هم لري.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

نن چه د مس کوټې (۱) د بابا په کوټه داخل شوم
لسو ته نې تاریخ ورکړه، وار د غني خان دی

پلوشه

پیا د جانان سکرې دنیا تهیتوا و بنکو د کې — د رنګ نې ګلابي شو په وړخ دلو لکې
ناداني شغه : ورکړه شه شراب دي شراب نه — دا دنیا تهیتې او بنکې چه ګړې نرم سینې

پلوشه

ګفتار د لیونو کښې وګالو نه هم ماران — قطار د لیونو کښې دیر ولاړ پیغمبران
پروا نې غني نکړې کړې نې سپک تیلی که د رنې — تف! خه به د الجهاوي خه بود د جهان

پلوشه

حسن په بازار کښې موټا یو ورځ روان و — پوشاک نې مقدس د پختو (۲) د ملا سپین ساو
ناکاړه پرې آوازیو د قبلې د ده د سرو شو — خه سبحان الله خه ملا. دا د کوخه د لیونو

پلوشه

بیکام خوب کښې خانان جنت کښې ولیدو — پلاس ورونیو دیر پیلی ونه د دېره پو
د بابان چه لته ورکړه د دوزخ تاترین ګورته — خان خپله کته راوړه نه خه خیږي په پردو

پلوشه

چاته نې بنایست ورکړ غمګین — چاته نې غم ورکړ بنایسته
زه نې هم مست او هم هوښیار کړم — هم نې په تخت کړم هم په تخته

---

(۱) پیغلو کې (۲) دا نظم د وزن د مراعت نه آزاد دی.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

کارغه او بلبل (۱)

دخزان دوران و نو سے — دو یو دوه ګلونه سوے
یو بلبل په مراوے څانګه — نغمے کړے سوے سوے
خدایه! شو کور دغم روکی زړګے زما — سو شے شمکوړے په غم سترګے خوږې زما
تازه عشق نوے دلبر نوے شباب — د لاله پیاله کښے سره ګلرنګ شراب
د دنیا د وړو سترګو نه په ډډه — یو با غنچه کښے پټ په غاړه د رباب
د نبیسته ستورو په باغ کښے سپوږمۍ سپینه — کله خاندے کله پټه په نقاب
زه ملشوم وړکړه شوی یاره پسے ژړیږم — په جنت کښے د دوزخ غم عذاب

های شو کور د غم روکی زړګے زما
شو لے شمکوړے په غم سترګے خوږې زما

یو کارغه چرته راوتے وله کوړه — په خزلو کښے ګنده منبوکه توره
د بلبل ژړا نے تیره شوه ترغوږو — ورو وران شو ورته وے کم عقله ږږه

وے صنم صنم وے نعرے دغم
مکړه ګیله دستم له دروزئ ډک دی عالم

کوره خیته چه دی وړے نوے صنم سره نه کا — خوږے سترګے به دیاره دچرما ندے نه کا
ما به هم داستا په شان په خدائ نیایت شلیدم — زه خو دیوا الله کړم خو هم سره نه کا

---

(۱) دا نظم د وزن د مراعت نه آزاد دی.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوږ د توتان خاندي بلبلې دا دنیا ده تشه ملبه — نن نصیب دې کوی غونچې شیله (۱) سبا خوږه ده ځکا

پرېږده داغم لوړیان لکه ما شوم ناداان

نه د آسمان دغمه یخکلنه یېږي (۲) توتان

پلوشه

یاره ی ممنه مزه ده کا — چه د دواړو سیال وی

ډیر بې هم دو مره وی — چه خوږ مانه خیال وی

شپه به جنت خدایا — چه دواړه ال وی

خوږ چه زړه ورد ومنکلې — دومره جمال وی

دقام په مینه مسته — کو غنچه که لال وی

دالیو سنې به هسله — خدایه خوشحال وی

چه لاس اوږه ی ورکړو ددې

تا رون مال وی

پلوشه

شین زېری شه مدام خوږه ده وسوغو نیبې — که تا بازه شه همیش خوږه د سیسوغو بنېږې

یاکوه تن اسانی دغنې یاره شه — خوږه ده کلبه بازاری دپیسوغو بنېږې

پلوشه

لکه بت بیناانبکا یېږه یوزنا شمکوه یم — عشق دانکه کاوګړ نې په ما بانده

---

(۱) تنایا . (۲) مه ره یېږي .

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

غني جام د جبل ني مخمور پاګل کړے — که اې پوهيږې د عشق په سر دا راز لاے

پاګوشه

د عاشق مخمورے سترګے — که د يار مشکرے نمونه دے
که غوټۍ دی د نرګسو — په سرو کوتو کښے راغونډه دے

رشته

يا بے جرو ونه زه وے — او يا بے پرو مارغه وے
يا د نيم آسمان وے ستوری — يا د سيند نهنګ او به وے
يا تناره وے د شبنم زه — نه م پلار نه م نيکه وے
نه م دوست نه م دښمن وے — نه م بل وے نه م ښه وے
د جهان به لوټ جنت ؤ — که رشته نه وے سرخه وے
خدايه زه به ستا عاشق وم — که ته وے ستا به نه وے
عاشقي به بزرګي وه — که عشق وے معشوقه نه وے
رښتيا زه که خپل مالک وم — يا به زه وم يا به ته وے

مې دغه د سرد او ريد
که غني وے څه به نه وے

A.S.K.B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشه

ستا فراق په ما قیامت کړ — یاره څه به وي قیامت اوس
ستا په عشق کښې رسوا خو بس یم — یاره څه به وي عزت اوس
د همه جهان بلبلې — ستا یو خال ته دې ستایلې
خو د گل صفت پوره کړې — د گل څه به وي صفت اوس
ستا یو خوږ نظر دلبرې — ستا یو دوه پښتنې خبرې
ما ته ملک جنت جنت کړ — کوره څه به وي جنت اوس
بار(۱) درون جلبل صنمې — ستا د دوو سترگو په غمې

خوار غني لوغړن پروت دے
ستا به څوک کوي صفت اوس

پلوشه

یو ارمان مې په زړه راشي کله کله — شنې لنبې دا زړه مې خیژي له کو کله
ناگهان مې د مستۍ چپې لاموکړي — ناگهانه مې سر عقل شي بې کله(۲)
زړه مې ونیسي یو پنجه د فولادو — کړي نچوړ ترې د خودۍ عرق یو څله

زړه بې خوده لیونے زړه مې آمو شي
نه پوهیږي که نے پوه کړے هزار څله

---

(۱) بهر، یعنې دننه بیرون.

(۲) سکل هندي کلمه ده، یعنې عقل مې بې انتظامه او بې اداره شي.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشه

مراوے ستر کے کړه راپورته ستر گو ته زما دلبرے

خانده وخانده مسکۍ شه په رښتیا زما دلبرے

راشه خوا کینه زما کښینه سر زما په سینه کیږده

د مستۍ په خوب ویده شه پریږده دا دنیا دلبرے

داغمونه نه خلاصیږی چه څو ژوند نه وی خلاص شوے

څه چه پټ تر ے یو ساعت شو دیوال په خوا دلبرے

زه

نه زه فلسفی یم خلکه نه زه لیونے یم

یو غریب بچی زه د پښتون د پلار کړنے یم

واره م یاران دی یو دښمن م چرته نشته دے

زه دخان دښمن یم چه خپل خان د ېر ترینے یم

بعضے خاے کښے لر بعضے کښے ډیر یم خلکے لو ے کړه ے

خیال م دسبا دے پیدا شوے پرونے یم

خوښ م دی گلونه هم منگا ره نه هم اسونه

خوښ م ز پښتون دی زه داوودی پښتنے یم

نیت م دے طواف ته د وطن د تور ه وختو

ستر ے د طواف نه د مکے د مدینے یم

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه وم په وطن مېن خو تن جلا وطن کړم
زه د مرګ نه شوم هسې زه تورې سپېلنې یم
زړه هسې بې نمه او ایمان په تپېر نه خرڅوم
ځکه لیونی یم خلکه ځکه لیونی یم

پلوشه

په تورو شپو د غم کښې یو ځرک د رڼا — زړغون په دیوا کښې نه بیسته بو د لالا
دوېره تورو ځنګل کښې یوه زوکه په خندا — یو ځاځکی د امید د نا امید په دنیا
رنګین د بو دی تال د تورو شګو په صحرا
مستي د ځوانۍ د کړه دلبرې که الله

معمیٰ

هم زما خوراک دے هم خوړے بنا پکېږدے — هم د زړه هم د مینې هم د منزل دے
او سی په څرمنه کښې راځي په تکلیف — خو بس د بنګه تا او د صاحب پرورش دے

پلوشه

ته زما د ما ت زړکی د اره د غم تعویذ نې — ستا په مینه مستې سره خوړه دی عزیز
مسا ښکلو پاپو لاه اې زما د کلا بستې ! — پته به د خوړې د جنت نه که هم نکړېږے
ستا د اخوږې زړه به د نرګس غوټه ایرې کړم
ښکلې شهزادګۍ به وار کړم ستا کنیزې

A.S.K.B

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنډۍ چرګ

نن چرګ د انقلاب دي نعرې ـ قوقو ـ　　جوړه خت شو د سبا
خونه ځي د جومات نه انګازې د الله هو　　ویده پروت دی ملا
بیګا د جمعې شپه وه ډیر تالي راغلي وو　　خوړلی ئې پکښې حلوا
خوشحال شول طالبان ئې ماپیروان لیدلي وو　　که وینې نه دے ملا
پرون ئې طالبانو ډیر بادرنګ خوړلي وو　　تولانا ست دی په بیدیا
ورو وکې چینې ځه شو چه صبر به کړي دا څو　　راوینس به کړي ملا
هغه بیګا تیاره کښې ډیر تېېر خوړلي وو　　د هوکه کښې د حلوا
الله به نس ئې د ډېر دو تول پښتې کړله ـ او بلو ـ　　وه پروت به مصلا
اوس غوګ وکړه جومات کښې انګازې د الله هو　　جهان کښې شو رنا
لنډ یه چرګه زور کړه وا (*) نعرې د قوقو　　راوینس به شي ملا

د مالي وزیر ته خط

لویه او بزه وزیره وروره ! او بزه د آمدن لري

صیب ولګاوه د مروحکیل په خوله میټر

دا م پو مشین دے تیز رفتار لکه موټر

(*) ها ؛ وهـ .

A .S.K B

صیب ټیکس (۱) به اخلي د بګواس (*) او د تپو   زیات به په غوږ چه د ګرۍ (+) غوک د لندن لړي

لویه اوبه ده بیره ورووه : اوبه د آمدن لړي

صیبه: مالیه کیږ ده د چاپو به چاپینګ   لوی به آمدن وي د ټیکس نه د بنانک

د اتپوس د نه وي چه خا نصیب دے ګه ملک   اخله تر ټیکس آن د صیب (۲) د دیلن لړي

لویه اوبه ډ بیره ورووه : اوبه د آمدن لړي

کیږ ډیو ټیکس صیبه: په لویو لویو بیرو   ونه کړے معافي کخود سوا آزیا د دیرو

تول عالم به ولي دیر هو بنیا روزیرو   خیال د خزه دیرد دے د غریب لمن لړي

لویه اوبه ډ بیره ورووه : اوبه د آمدن لړي

ما تحصیلدار کړه صیبه واوره سفارش   ستا به دیر تولیږي کیږي نما به لږ ورښش

دک بله روپو کړم د سرکار خزانه تش   صیبه: تحصیلدار هر ځای پولا پالنګ بر سر لړي

لویه اوبه ډ بیره ورووه : اوبه د آمدن لړي

خرو

یوم خان لالا دے چه د نر په سر خپو شانو
یوه ملخرو دے چه تا کوده د چور بیانو

یو معتبر خان د حجره تاروباسی کود
ده نه خنادره د د ده د بچو موره

(۱) مالیه ـ محصول . (۲) خلک . (*) بګواس چیچړے . نښه جبرے .
(+) ګرۍ: شهادتنامه ، د تحصیل سند .

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاس ئې رتبه : مات کړے چه دې دپښتون خور
کاشکې دده پوهه کښې دده دخور پېزوان ؤ
منه زما خرو دے چه تاکو دے دچوریانو

یو مستانه خان دے تیز روړی کښې لته خیرات کښې
زمی برنیام (۱) ته کړوی دیر کښې کړوی سوات کښې
مار او پشکال د مالیئے په حوالات کښې
یله دمتیز کومد دکارد بدماشانو (۲)
منه زما خرو دے چه تاکو دے دچوریانو

پو پیسه تهک خان دے نے خبر له چنګ ربابه
مړ نو کړ به قبض کړی دودی ورکمېئ (۳) خرابه
نه څه دی خور دے شی نه ویستے شی بے جولابه
ورو ورو به زمانه شی داورورګی دمارواړیانو (۴)
منه زما خرو دے چه تاکو دے دچوریانو

یو زوور پښتون خان دے خوښوی نیزه بازی
خوښ ئې دی ښکاروونه دلغر او دتازی

---

(۱) برنیام پاکستان کښې یو زیارت دی چه کالنی ګرمه په کښې لګی.

(۲) بدمعاشانو. (۳) ورکوی.

(۴) مارواړه دهندوستان دسوراشتر په صوبه کښې دیو ځای نوم دی چه خلک ئې په کرورپتیانو مشهور دی.

A .S.K B

نور زړور ټپي دي یوسفزي د محمدزي

هم په قام مین وي هم مین وي په خپلوانو

خو بنۍ دېر خوړي چه تا کوي د چوړیانو

پرلیوني خان دے نه په خان دے نه په بل

نه دوړي بونه پرے ورله نه وږمې د اچل

نر خلمي ته نروانی او غل ته وائی غل

خدای بے پرواجوړ کړه پروانه کړي د خانانو

خو بنۍ دېر خوړي چه تا کوے د چوړیانو

درے ژوړے

سوال:	څوک نے ته جناب !	خان نے که نواب !
	بنګلے دے جوسه ده بریتو کښے د وضعدار دے	دا مزے د مبارد دے
	(۱) بنه انګریزی بوټ	بنګالنوے سوټ
	هیبت (۲) دے ډیر ناک خو جرابه کښے دے سورے ونیم	ښځه دے لږ نرے ونیم
ځواب:	چوپ شه بے وقوفه !	زه یمه مصروفه
	زه تیکه کوم او زه ده بخښونه د چل ول	فیس را اوړه اول
	مشکر د توپک	تل م جیب وي ډک

(۱) وکیل دعوا . داکتر . بنیاد (۲) انګریزي خولۍ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

A .S.K B

ښه مې دلاله هم دې د خبرې چخچنک — شکر د توپک

سوال: ته څوک یې حضور؟ — سوې لکه تنور

لاس کښې دې انبوه د صیبه ته یې جوړ هار؟ — دا مزې د ښار

رنګ دې د مرخن — غوپ دې بدن

پا دې کښې چشمې دې خوتوپي کښې دې داغونه دي — زیرپشان کښې د غابنونه دي

خواب: زه کړم انجکشن — تشخیص او اپریشن

لاس کښې مې شفاده په تندي کښې مې اجل — فیس را وړه اول

پاس که د لندن وي — یا د امریکن وي

وار ه ماپه وکړي زه ډاکټر پیدا ایشي یمه — شي پوسو دیشي (۱) یمه

سوال: ته څوک یې چاتا ! ؟ — دلته که کوا تا!

چخچې د پاڼې دي نوره ازګین یې بې مقدار — دا مزې د ښار

* *

خوږ مې مهین کلام — غوړ دې هم مقام

(خوږ)

ستره کښې د مار دي پانه خیبه دلرم — شان او شوکت دې کم

خواب: ډیر کړې دې خان — کوړه کښې تاوان

لسو باندې واخیسته او خرڅ یې کړه په شل — خپل کوړه و لوتل

دلته چه بیوپار و — یار زموږ ستا پلار و

موږ یو دوه کالي هم مغې نه واخیستل — خپل کوړه و لوتل

---

(۱) وطني.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشه

دلبر دوارو دلبرانو دې دلدار زما
سردار دوارو سردارانو دې سردار زما

زما پټه کله شغله کښې د سپوږمۍ شې جانان
کله لاله شې کله بیابنیسته لولۍ شې جانان
کله اهیل کله د سور ګلاب غوټۍ شې جانان
ورته به وایم چه بیا ما سره یو ځای شې جانان
دلبر دوارو دلبرانو دې دلدار زما

یا المرخانه کښې خمار هستړې راپورته کړې
سپینه سپوږمۍ شې موسکۍ خوله د جانان لوټه کړې
ما په خندا خندا د غم له کنده پورته کړې
دلبر دوارو دلبرانو دې دلدار زما

سردار دوارو سردارانو دې سردار زما

A.S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشه

لاړه که ځواني شي ده ځواني جانانه د تللو شي
لاړه که ښکلی ننګ شي ښکلی ننګ دې د بایللو شي
ځکه ژوندون د خلاص شي دي ژوندون د خلاصیدو شي
واړه دا فاني دي فنا د عشق سازونه دي
عشق به تل ژوندی وي خو چې ځکه آسمانونه دي

دلربا

نه مې پلار رشته نه مې مور — واړه خونه مې تالا
نه زما په غم څوک پوه شو — نه زما په واویلا
دا چې ما ده کومه کړې — څوک دي بې له دې ګناه!
دا ګناه ده د فطرت — دا ګناه نه ده زما
خو یو کس مې دنیا کښې — دی مې پلار هم مور زما
تل زما د غمه ژاړي — سودائي مې ده سودا
نصیحت به پسته ژبه — شکایت هم بې خندا
وار خطا لکه د مور شي — په پوټکي سختي زما

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاکیزه لکه سپوږمۍ ده   دمه خوږه وخوږا (۱)
په ښایست دجنت حوره   په خوبونو فرښتا (۲)
ما ځکه ورسره مینه پیدا کړی   له غمونو د دنیا
دجنت د رنګه زیات   دی رنګین دلبر زما
که دنیا کښې وحدت نه وی   ما لیدلی ده چینا (۳)

دالله د نقش کمال دی
مخ زما د دلربا

هی هی زما لیلی

ما وې زما لیلی به ښکلې مسته مسته ګرځی   یو باغ کښې په چمنا
ما وې زما لیلی به لکه ګل تر و تازه (۴)   دګلونه ښیستا
ما وې لیلی شونډانې به غوټۍ وی دګلاب
ښیسته به پرې سازونه ټنګوی لکه رباب
په سور اور د مستۍ به نکلی وی سره کباب
بې تاجه ملکه به وی دحسن د دنیا

دګلونه ښیستا (۵) هی هی زما لیلی

ما وې دلیلی سترګې به سرې مستې په خمار وی

(۱-۲-۳-) دضرورت شعری له کبله ٭ په الف لیکل شوه.
(۱) خوږه ۰ (۲) زړه ښکته ۰ (۳) چینه ۰ (۴) تازه ۰ (۵) ښایسته

A.S.K.B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماوے په سپینه غاړه بے (۱) د سړي کلونو هاروي
په لاس به نیسي کوتے خه چه به د نرګس بمبل قطاروي
ورنه ښېینه د ویته کښے نبیست پټ او څه ښکاره
دګلونه ښیستا ممی ممی زما لیلی

ماوے زما لیلی ده دلا لا د ستر ګو تور
بابا ته دیره څکرانه ده نیا ته بینه ده د مور
زما د زړه بی بی لیلی بی بی ده د خپل کور
موسکی ماښام وید ه شی سحر پاڅی په خندا
دګلونه ښیستا ممی ممی زما لیلی

نشه په دے خیالاتو خوبونه په جهان کښے
محل ته د لیلی مجنون روان شو بیابان کښے
نه باغ و نه بنګله وه لیلی ناسته وه دالان کښے
ښیسته سړے سړی تورڅ وه غوجل کښے لو پټها
ممی ممی زما لیلی دګلونه ښیستا

بمبل د نرګس کوتے د ښپیاسکے نه چاپیره
په صفا، زمین (۲) کمیس نے وه هم کیاړه باړه تیره
لیلی مینځ کښے لو غیږ ی شین لوګے تر ینه چاپیره

(۱) به نے . (۲) خیرن غونډی .

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلوبنت خوارہ دوستان نے زړا غلی دلا لا

مئ مئ زمالیلئ   دکلونه بنیستا

لنبستی نے دخولو دملا په تیر بنکته روان

په زلفو کښے خوقسمه غونے وے   د دیران

سرے شونډے سپیرے وچے دخندلو په ارمان   (*)

مئ مئ زمالیلئ   دکلونه بنیستا

پلوشه

دادے وینم دلربا! په مخ کښے ستر کے   که دحسن ممنډلے کښے دنور کرے

دادے وینم دلربا! په خوله کښے شونډے   که دوه حورے دجنت باغ کښے بربنډے

دادے وینم دلربا: ستر کو کښے نم
په ننکوکه دنرکسو دے شبنم

بهار

بلبل ګلزار ته نن په ډیر سینګار راغے   په خمار و ستر کو کښے نوے خمار راغے

جوړے بهار راغے جوړے بهار راغے   غوټئ شوے پیغلے وخت دبهار راغے

بلبل راریږی نن نے دلدار راغے   خونے خبر راغے او ونه مے یار راغے

غوټئ شوے پیغلے وخت دبهار راغے

(*) نامکمل.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپوږمۍ شراب لوړي د نبيست په جام ياره ... ورته مړې مړې کړه پوره ته ستړ يادا مياره
چه دې ته رواڼي بيا زما ـــــ سلفا يانې ... سپوږمۍ م ورنه لېږي دستا په بام ياره

دا څوک شراب لوړي د نبيست په جام ياره

کله د سترګو کښې کړه سپوږمۍ سوران زما ... وروسته ښو وليده دا د جانان زما
وايه چه ښکته شي اوس دا د آسمان زما ... چه خوب کښې ووينې ټول رنګين جهان زما

کله دې په سترګو کښې سپوږمۍ سوران زما

ځواني له ما نه واخله مستي له ما نه واخله ... دا دوه کلونه سپوږمۍ له ما يا نه واخله
په ښو ولونو وايه جانانه واخله ... صدقه دې شم شونډې د د خپل آشنا نه واخله
ځواني له ما نه واخله مستي له ما نه واخله ... بلبل ګلزار ته نن په ډېر سينګار راغې
جوړې بهار راغې جوړې بهار راغې ... چا ته سلام راغې چا ته دلدار راغې

خو نه خبر راغې او نه م يار راغې
په خمارې سترګو کښې نوی خمار راغې

ولې (۱)

څوک دې ماته رواني ... څرنګه شېدا شي څوک؟
څوک چه چا ته وخاندي ... ولې په خندا شي څوک؟
سترګې د غرو خوکې ته ... غلې شان بيکار وے

(۱) دا شعر غني د خپل واده په شپه ليکلې دے.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینے پہ ژړا ووے — حسن پہ خندا ووے
مانته موسکو سترګو کښے — ښکلي دلربا ووے
ولے څوک زړه وبایلے ؟ — څرنګے شیدا شي څوک ؟

څوک چه چاته وخاندي
ولے په خندا شي څوک ؟

سترګو د مجنون ووے — او ښکو د لیلیٰ ووے
ووے په نشه ځوانئ — غم ورو په سودا ووے
مانته موسکو سترګو کښے — ښکلے دلربا ووے
ولے څوک زړه وبایلي ؟ — څرنګے شیدا شي څوک ؟

څوک چه چاته وخاندي
ولے په خندا شي څوک ؟

ورو ورو

ورو رو ظالمه دا چغے ناوړے
ورو رو پرے پښے ږده دا نه دی خاوړے
دا خو مستئ دی دا خو ځوانئ دی
سپینے دګوګے لکه د واورے

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړې ته

سړه په مځکه بانده ګیږده — چه په راز پوه د آسمان شې
سترګې ستوري ته کړه پورته — چه په شان پوه د جهان شې
لږ سر ښکته په ژړا کړه — چه مزه د خندا اخلې
د دنیا نه ځان راغونډ کړه — چه مزه د دنیا اخلې
د چیلې په کوتګۍ کښې — یو پیاله د شراب واخله
خوله دې وچه په لوږه کړه — بیا مزه د کباب واخله
لیونی زما په شان شه — چه په راز د خودۍ پوه شې (۱)
سر او زړه دې ماشوم کړه — لیونیه چه سړے شې (۲)

مینه او حُسن

ستوري ته آسمان کښې یوه ورځ وویې هلال
خدای آدم له مینه ورکړه مونږ له تش جمال
زه به په خندا ورکړم داخپل ښیست د کمال.
ماله که یو څاڅکے مینه راکړي خدای په سوال
مینه حقیقت حسن سایه د حقیقت ده — حسن له زوال شته مینه نه لري زوال

(۱-۲) چه د پوه (ه) او د سړي (ي)، په مجهوله (ے) تلفظ شي نو قافیه به برخته شي.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د کلو لښتې

خدایه زه به دم خوشحاله د جانخجر به زړه کښې
ستا وفالا لوغړان کړم بې وفا به وې لا ښه

مو سکئ سوځي د لښتې د عماد هر ن بیرون ستی کړې
ستا خندا د شتړ کوزار دې په ژړا به وې لا ښه

تجې ژاړې زما غم کښې بل غم هم په ما انبار کړې
ستا سودا زه سودائی کړم بې سودا به وې لا ښه

خان م هم خار د ایرې کړ ته م هم په اور دستی کړې
اې زما د کلو لښتې بې زما به وې لا ښه

ځوانی

دا بسم الله خدایه: دالیونی ده
چه ځوانی ښیست دې او ښیست ځوانی ده
بوډا خوشحال بابا سپین سر کړ پوره ته
وې خانی توره ده او توره خانی ده
د منان خان همسا د منانی دا ملا
دا هم فانی ده
دا هم فانی ده

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

مستهٔ رندي زما — روغهٔ مستي زما

خانداني ده

خانداني ده

پلوشه

د مستې جینۍ نښه ده بنګړي دېر ماتوي

چه لږ نوره مستهٔ شي زړګي دېر ماتوي

ګډے وډے

شوق کښے د وصال — چه مس خو ته ورته شومه

خوله کښے نے سګرټ — زما خوله وسو خیدله

راغے د تهذیب باران — په ملک د خوار پښتون

ګرم جومات لا مو شو — هم کوته نے تخشیدله

نوے زمانه ده — که د ګلو وصل غواړے

اوس په انګریزۍ کښے — واویلا کوه بلبله

ماسر دیوټ نه نکاره — پیدا شوه بله

بند دلاس نکرېزے شوے — ګړۍ وچلیدله

تلے دے لندن ته مجنون — اوس دے راپورزده کی (۱)

او نبه لیلی خرخه کړه — موټر کښے ګرځیدله

(۱) کی، کړي.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو ناست شاعر په کوټ کښې — هغه شان قصې د ګل کوي
شمع سره خاندي — ساقي سره محفل کوي
راشه زما ورور ده — د يار ستر ګو ته بيتري وايه
ګل و بلبل پريږده — الجبرا او جوميټري (۱) وايه
وايه ستا وجود دے — دوه ايټ د زاويو په شان
ښکلے د آواز — زما د ريډيو په شان
د (۲) ستر ډکار بو لے — او شو يلے د کترين
او ښه رنګين د کريم ګمين — ستا ښکلے جبين
هير دے کړه رحمان (۳) سعدي (۴) — غزلے د بايرن واية
ګيټس او شکسپير دې — شيلي او ټيني سن وايه
او زه ليونے خدايه! — کله خاندم کله ژارمه
لا هم پښتو لا هو شوله
نه په ژړا ورته ولاړه مه

پلوشه

په غمونو کښې خندا کړه — په خندا کښې غم هير نه کړې
او دير په سودا کښې — په قيمت د کم هير نه کړې
د وصال په لمحو کښې — د فراق ستم هير نه کړې

(۱) هندسه. (۲) ورابه. (۳) صوفي عبد الرحمن مومند (۱۰۴۲-۱۱۲۸ ه ق) (۴) د پارسي ژبې مشهور شاعر او ليکوال مشرف الدين مصلح بن عبدالله سعدي شيرازي (۶۰۶-۶۹۱ يا ۶۹۴ ه ق)

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا چه ته ئې سترګو ته خاندې
دا دې سترګو غم میړ کړې

د الله الله په شور کښې
چه صنم صنم میړ کړې

پلوشه

نه خوشحاله دې وفا کړم
نه خفه دې کړم ستم

ژوندیو تال دې چه عزیزی
کله زیر او کله بم

دا یو دوه ګړئ ژوندون دې
په خندا خندا ئې تیر کړه

دا جهان خدائي جنجال دې
کله وران او کله سم

پلوشه

ژوند او ساز واړه دباد دې
ژوند هغه بويه چه ساز وي

ساز هغه چه سا پکښې وي
سا هغه چه نیاز وي

ګړوړې

خوند وروو جانه ډیر کوی خبرې بنوسئي (۱)
دوی وائي . لکه شوی ده . مونږ وایو ده هوسئ

نوم ئې په کور کوړه دی . ببو غیه بي بي . ایځي (۲)
ژبه خومره ګران دې راله ئې وکړا ده تریخي

---

(۱) بنوځي . (۲) اینې : د شعری ضرورت له کبله په (خ) لیکل شو :

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مینا، سرکوسه، شمشتی خواره، شکرتا تی،
تن سره د شوق دی نه نے لکی بنگړیو اتی
وانی، ورکیه، کیږدنکیه میدون ته بیزه بیزه
سه کښنی لوړدے د رشخومه په دے پیزه

خار د ر نشمه

اے خدایه! عقل راکړه
اے خدایه! پوهه را!
زړه کے مضبوط راکړه
او سینه لویه را
ستر کے دلمر راکړه
رحم دخان را
بیا تول غمونه دی
د دنے جهان را
ماته نے په سر کړه
خار در نشمه

زه به نے ورمه
زه به نے ورمه

یار بها در راکړه
که همت نه راکوی
غیرتی وروړ راکړه
که غیرت نه راکوی
د سکندر بخت را
د دارا خیال را
مت د خالد کښنے
توره هلال را
اسلام دے پریږدماته
خار در نشمه

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه به ئې کتمه

زه به ئې کتمه

د شپې خیمه کښې — د عشق شراب را

پاک مل دلارې — لکه ګلاب را

د سپوږمۍ نور راکړه — لوبو کولوله

د بودۍ تال راکړه — جوتو وهلوله

جهان دې پرېږده — خمار دې نشه

جنت به ئې کړمه

جنت به ئې کړمه

پلوشه

مخ ئې د قبلې ته لیونې ترې خبر نه وُ
سترګې ئې وې وازې د انسان په تماشا

عکس د سپوږمۍ ئې د شبنم څاڅکي کښې ولید
ځکه په سجده شو د جانان په تماشا

نشته دې د ژوند د خوب تعبیر کتاب کښې نشته کړي
سترګې دې کړه پورته د آسمان په تماشا

خدای مکه کښې نشته د منصور د خولې واورېده
لاړ شه لیونیه! مه شه د خان په تماشا

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې پروا لکه لولئ وای

بې پروا لکه لولئ واے — په کلونو کرخیدلے
او چه تول عمر ماشوم وے — په بلا نه اوریدلے
د دنیا د ویر و ستړکو — بې خبره کرخیدلے
چه په خوله د جانان نه وے — د فراق ورېتے غزلے

بې پروا لکه لولئ وے
په کلونو کرځیدلے

بې خبره چه آدم وی — د رازونو د خزانه
نا آشنا مجنون ویده وی — د غمونو د لیلی نه
او چه حسن خبر نه وو — د خپل حسن د غرور نه نکه

دا زما زړه نا آشنا وے
د دے منو بد ورد جنګه

بنبارۍ

ستړے ستړے خان خیر سه راغلے — "دوړ" دوپیي د کلپې (۱) دوپیے دی چاه
سه ګرمی کښے چانسکے خانو په ښار سه دی — مخ شهرت نا جوړ په نیبو (۲) ما کښے منبه نه دی

---

(۱) په هند کو خپل سترو دویته وائی: منهٔ کره د دوه پیسو کلپے او د دوه پیسو چای خان له راوړه (۲) نیبو لیمو

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا قسم دی خان: دوډۍ نه مونږ سره به نوش کوے
دنا، ونه وے خان مونږ دغم نه به بے هوش کوے
دا شه لاړو دنبیم تاله زوم (۱) نو انتظام کوم
خدایږو نن د ښار کـــریلا متول په تا تمام کوم
شوره هغه کوټ باند ے دے پیرت د سیټ دوکان
هغه سیټ دوکان پسے دی بل د سیټ دوکان
هغه سیټ د کان پسے یو وړوکی شان مسیت دے (۲)،
خواکښے یو پیل دے یونانۍ(۳) لیسږ شان پلیټ دے
اخوا دوه کوټے دی یو راځی او یو ورځی
هلته ناست دی کوټ بانا، ے دکان یو درزی (۴)
شاته زمونږ کوړ دے مونږ ورځو په بله لاړے
اسے اوتی بیتهی اوسان وینی دکارے
لاړه که غلطشی کوړ د غه خی دکان دے
دلته بنه تیکه جوړیږی الله مهربان دے

(۱) خم. (۲) مسجد. (۳) نالی: لیښے (۴) خیاط.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

حوره

خلاص شراب جنت شو کښې تلکې راغے د حورو   کله چې په خندا شوې باغچه کښې د انګورو

ته ترې چرته پټه شوې د ګل د بوټي خوا کښې   خو مجبور تا شو د بلبل په واویلا کښې

راغې د شبنم اشنا مالیار د باغ غمګین
وے لیدو په ګلو کښې دیوبل ګلاب رنګین

وے ښکلو کاو په شونډو د سر کښې دیر په مینه کیښود
راغله لیلی سر ئې د مجنون په سینه کیښود

خوب کښې دے جوړ یا چرته د خپلو خوښیو ساز واورید
چرته د باغ کوټ کښې دے د زړونو لمن آواز واورید

وے لوړ ستوروته په مراو سترګو کورے
د باغ در ته یاد کړلے حورے! باغیچې نورے

زوړ زند د دوه ستوروته چه ستا د زړو تالو
پروت چه په د زلفو کښې د منګ په خای هلالو

هغه چه به لړو کښې د ستورو کړ خپلے
یا به د سپوږمۍ شغلو کښې پټه کړهیدلے

حورې: ما هم بوخه د دنیا د غه جهان له
تاسره به زه هم خوا کښې تالوا چوم خان له

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

غمګينو سترګو

خوب کښې بابا وليدم   مور مې پيدا کړم
دسپوږمۍ عکس دې   زه هم رڼا کړم
قسمت خلق کړې   کله په دنيا
ځوانۍ ويل وکړم   راوړينس ليلی کړم
غمګينو سترګو
دغم اشنا کړم

مينې شاعر کړم   او غم دانا کړم
يار ليونی کړم   بيا ئې اشنا کړم
مرګي ته خاندم   ژوند ته ژړا کړم
کله موسکے شم   کله ژړا کړم
غمګينو سترګو
دغم اشنا کړم

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

علم تشدد

دغضب په نیلي سور شو — دشیرشا (۱) لمسی با تور
سترګې یې د پښتون سرې شوې — چه نیم اور دې او نیم نور
خوان کړل شنه برېښنو تاؤ بیا — په مستئ چتر روان دے
دیار مستے سترګے وینی — بے خبره دجهان دے
مور ئې نن دے په سر قرآن بیا — خور ئې سترګے کړلے تورې
دبابا پښتنو سترګو — ورته وکړے قصے نورې
اے زما د نیکه خوږیه ! — اے زما د مینے ورورهٔ !
اے دنن بابا بچیه ! — اے پید الله نئے مورهٔ !
سترګے دې کے درنا ستا — لاس دې تش تیره د څه شو ؟
دغضب په نیلي سور شوے — فولاد دې نن غږه د څه شوه ؟
وے په نوي مستئ مسته — پاکه وینه د پښتون شوه

وے ګوره که لیلی بیا
تش په مینه د مجنون شو

(۱) مرګ شیرشاه (۱۵۴۵ ع م) د هند د بهار د ایالت په سهسرام کی صنح دی.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

جدائي

جدائي راغله بيا تکه توره

که لوګي وخوت د عشق له اوره   جدائي راغله بيا تکه توره

بې خودي لاړه زړه مستي شوه   ورېته څپل اور ورېته مستي شوه

بلبل ورور راغی د بوټي خواله   ويل خدای دې مل شه د خاورو واله

جدائي راغله بيا تکه توره

تازه په سرلي کښې په ما خزان راغی   ساقي کړه خلاص يو ډيدن د بل دوران راغی

سړې کړه ټکنه بوې د بوستان شو   مجنون شو خاورې روح د جانان شو

جدائي راغله بيا تکه توره

که لوګي وخوت د عشق له اوره

فلسفه

وا وره فلسفه د ليونتوب د ليونۍ نه   دا آيت خو نه د قرآن کښې ما ويلې دې

مرګ او ژوندکې يو د غم او خوشحالي يو دی   ژوند چه څه دې نو مرګ چا ملته ليدلی دې

زړه لګه د ښچا د خوشحالي غم نه شراب دې   تو به خصت شي تا خو غم ته نسکور کړې سر دې

خوند نه جدا دې د ده نشه يو دوا ده   دواړه د کښې خمار د ساقي د ستر ګو تله دې

مرګ کښې پټ دې راز د مرګ ژوند ته پرنه پوهيږي

دا آيات خو نه دي خو قرآن کښې ما ويلي دي

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فقیرانو سوال

ستر ګو د جانان کښې زما   ښکلې جهانونه دي
وا دے خله دنیا   زه وږے ستا د دنیا نه یم

کوره د فقیر کچکول کښې   تاج د سکندر دے پروت
زه یم د سخیانو   د شومانو ګدا نه یم

زه ئې په غرور د ړنه   د مینې په نوم غوارم
زه ملنګ بے نیازه   ستا د ویر واویلا نه یم

هغه مستي غوارم   چه ئې مرګ نه شي وژلے
زه د دے د غمونو   د بیګا او سبا نه یم

یو د سپوږمۍ خاخکي   ماله تمیک له د جانان را
زه یم د خوبونو   د لالونو ګدا نه یم

تښتمه دنیاکې که دے ښې   نو اے امیره !
ستا شوه ستا دنیا
زه وږے د دنیا نه یم

۱۴ جنوری ۱۹۴۱ع

A .S.K B

جانان

دوه مینو سترګو کښې ښکلونه په سوونه
ما ته ئې جهان د ګل کړ د ګلونو د نورونو
کوټ ئې د ښار ابو د جنت په جهان را کړ
خوب کښې ژوندون راغے شوږ وندو د کان د خوږ نو
سینې د سپوږمۍ د رڼا لپے ډکے ډکے
ونو ستې(*) تا خاوره کښې زما په قدمونو
رب دے راته وښود پټ د مینې په رازونو کښې
وا دے چوړ لغړلې کښې زما، ستورے په پلونو
ساز د حورو اورم ستا د حسن په سازونو کښې
ما ته دے د رب وښود پټ د مینې په رازونو کښې

رباعي

که تش په عقل وے په لیاقت وے
نه په نصیب وے نه په قسمت وے

شیطان به نن ولړے له جبریله
غني به هم لایق د ولایت وے

(*) نوستل: شیندل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشه

نه په لیونتوب کې فلسفې کړله څه جوړه ‌ ‌ ‌ ‌ نه په فلسفه کې تر څه کړه جوړه لیونی
دا کړۍ وړه وړه دنیا کړه وړه روانه ده ‌ ‌ ‌ ‌ بو به دلته بو به بیا بخت د خوار غني

دا دستور د شمار د وخت تلل د ساز لیدل
سبا خو نیستوالی دئې چه پیر وشو کنی

پلوشه

مړه تو براق دی که نه سورې د محمد په شان ‌ ‌ ‌ ‌ مړه چې د کعبه کړه او سیزي ابراهیم پکښې
مړه لا مکې ته ځي چه نیت دې د مکې وي ‌ ‌ ‌ ‌ مړه تیر ګلشن د کې وته وړه ګي نیم پکښې

لیونی

یو بنار ئې روان کړې د نرو نرو کو خودی ‌ ‌ ‌ ‌ یو خیال ئې روان کړ ئې نږه د ګي د تلو سودې
یو سره ئې روان کړه مکې سوز او تکی ساز ‌ ‌ ‌ ‌ یو عشق د حقیقت د جوړه د عشقونو مجاز
یو کور ئې روان کړه د خوبونو د رنګونو ‌ ‌ ‌ ‌ د تورو تمتریو کې بلبل د کوسه نګونو
او خانګې ئې لیو ستر نې ډکې د مستو نه ‌ ‌ ‌ ‌ وحدت ئې روان کړې د لکه بت پرستو نه

او که لیونتوب فلسفه کل او صنم وائې
او که د مستی خبرې دیرې په غم وائې
سر ئې پاکل غوړنی مخ د شبنم پرې پټوي
او ډیر مست خور د ستر کو غم پرې پټوي

A .S.K B

سوال ځواب د لیوني او ملا

لیونیه ! مکه څه ده؟ — ملا : کور د یو عاشق دی
کو تښتي دي کښې ډیرې — د هغو رب خالق دی
لیونیه ! ایمان څه دی؟ — ملا : دا دې پوخ گمان
دیو خوب په زړه لیډ دی — د وصلونو د جانان
لیونیه ! جنت څه دې؟ — ملا : ستا جنت پیتی ده
او زما جنت وصال دې — یو خمار یوه مستي ده
لیونیه ! حوره څه ده؟ — ملا : لهره (۱)، د خمار دې
یوه گرسنه ده شفق ده — د خندا بربرکۍ ده
لیونیه ! نشه څه ده ؟ — ملا : دا په سیل واته دی
د مستۍ رنگین محل کښې — دا واته نه واته دی
لیونیه ! چه لموغ څه دې ؟ — ملا : خاورې ښکلول دی
د جانان کوڅې ته تلل دي — د امید ارمان کیدل دي
لیونیه ! سجده څه ده ؟ — ملا : خان خاورې کول دی
د مستۍ د ځکلو مار — دیار پښو کښې اچول دی
لیونیه ! ژوندون څه دی؟ — ملا : نه یمه ژوندون

---

(۱) چپه - موج.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا زما د خوب لیده دی — د سبا او د پرون

لیونیه! وصال څه دے؟ — ملا! نښیست ~~کښې~~ دوبیده دی

دا په ستورو کدیده دی — په سپوږمۍ کښې خوبیدلې دی

لیونیه! حسن څه دی؟ — ملا! لهر د خمار دے

یو موسکی موسکے ښتا خیال دے — یو نړے د رباتار دے

لیونیه! ته نے څوک؟ — ملا! زه د چا ارمان

زه یو ګل د چا د ګوتو
پروت په پښو کښې د جانان

دارالامان. ۲۵ فروری ۱۹۴۴ ع

پلوشه

چه بےخودی دیروشي دخودئ رنګ ورکوي
یا بوداتوب له هم دځوانئ رنګ ورکوي

غم چه ډیر زور ورکړي دخوشحالئ په شان
د ژوندون تارله د قصانه شرنګ ورکوي

سترګے چه تښے شي خو بونه د ک وینی
په تش کاغذ مصور مستانه رنګ ورکوي

سحر له شپه ورکوي شپې له سبا ورکوي
د فلسفیانو سلیے ارنګ دورنګ ورکوي

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

کډې وړې

مچ د زمري سترګې شکوي ماشي د اوښ وينه

خدايه! ستا د عجيبه دنيا توره ده که سپينه

مرلسو ګيدړو ببر شير په بونډۍ چړ کړ

سپوږ شغال په پړانګ دې دغړ خوږ ښکاره خينه

پر يوځي چوارۍ ته خان ګاڼه په دتۍ زروکړي

ښکلي ستا د کوتو جوړه خوانه نازنينه

ناسته ده د دم دلندن لوړ په سرو وريښمو کښې

لوړ دلوې شير شاه لوړه په لاس دې لوله خينه

مست مغرور سر د پښتون تيټ سترګې ښکته دي

شرم داسي شرم چه شرموونه شرموينه

پلوشه

که شنګ دې که ړنګ دې
تول راز ونياز دې

که ښايست که مستي ده
يو ناز يو انداز دې

که حسن که نور دي
يو سپين سپين بڅرې

که کل که يسين دې
يو سوز او يو ساز دې

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشه

روند به څه قصه د دې رنګین جهان د رنګ وکړي
دا نیمې مړې ګوتې به څه ستا د طبعې ترنګ وکړي
وچې سپېرې شونډې به په څه ناز او نیاز وکړي
دا غمګینې سترګې به په کومه نشه رنګ وکړي

د پسرلي شپه

د پسرلي شپه ده مسته مستانه — ستوري ځلېدل د پېره روښانه روښانه
سپوږمۍ ولاړه وه ښکلې حیرانه — لیوني سوال کړه د خپل جانانه
د نام پوهې له د لامکانه را — مستي مې سترګو له د خپله ځانه را
د خپله ځانه یاره! د خپله خپله ځانه — لیوني سوال کړه د خپل جانانه
ناګاهه برق شو د رباب د نوره راغې — څه په مستۍ راغې څه په ږغ ورو راغې
مستي شوه ګونګه مستي ګویا نه — لیوني سوال وکړه د خپل جانانه
او لیوني چه ورته زړګی کړ لړے — ډیر میخوار ګه پکښې خاې شو یې خبرے
نور دک د ځانه و دک د جهانه — لیوني سوال وکړه د خپل جانانه
رباب د نوره لا ښیست او رنا لاړه — او د جانان مستي جانان له بیا لاړه
لیوني پاتې شو خیره کړیوانه
د پسرلي شپه ده مسته مستانه

شمله - هندوستان - ۷ ستمبر ۱۹۳۲ع

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعا

دے بے انصافه د زور جهان کښې   دے بے کینې د بېغوره جهان کښې
دے په غریبو نسکوره جهان کښې   سترګے لیدونکے را عقل روښان را

زړه م مین را ربه! زړه م رحمان را

دے د مطلب اوتکو په دنیا کښې   دے د راښکو غونډلو سودا کښې
دے خوږ وږه هر و سنکلے بلا کښې   مینه بے طمع را زړه بے ارمان را

سترګے لیدونکی را عقل روښان را

دے د دروغو او تور جهان کښې   دے بے کینې د بېغوره جهان کښې
دے د بد نیتو داور جهان کښې   پاک د ملکے په شان نیت او ایمان را

سترګے لیدونکی را عقل روښان را

دے بے همته کمزورے دنیا کښې   دے په نفرت تورے تورے دنیا کښې

. . . .

مرګ چه ترے ویرېږی داسے ایمان را
سترګے لیدونکے را عقل روښان را

سر بے پروا مستانه و منصور را   سترګے خاکسارے مینے د نور را
سنکلے هر خیال ایمان د سرور را   زړه د ملنګ را او شان د سلطان را

سترګے لیدونکے را عقل روښان را

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاعري

لږ خیال کړه لږ تال کړه لږ شان د جانان — لږ رنګ کړه غوځنګ کړه یو آه د ارمان
لږ نور کړه لږ نار کړه لږ سوز کړه لږ ساز — لږ یار د سپوږمۍ شه د ستورو همراز
لږ کوټ د کعبې کښې لږ ګل د شیراز — لږ باغ لږ باغچه شه لږ توره بیابان
لږ خیال کړه لږ تال کړه لږ شان د جانان

جنازه

سر مې لوګي شه له تا سترګې مې — شونډې مې خاورې ستا د یار شه
قربان خلمي لتا نه قطار قطار شه
ته د خزان کښې یو ګل د بهار ئې — د تورې شپې کښې ته یو زیړ د سار ئې (*)
ته د بهار خوب د ګلي وران ئې — ته یو تصویر د پښتون د ارمان ئې
ته د پښتون د ناموس او د ننګ نښه — ته د پښتون د سپین ږیري ملنګ نښه
ته زمونږ د دې صبر د جنګ نښه — ته یو ګواه د پښتون د مړانې ئې
ته یو تصویر د پښتون د ارمان ئې
ته د مینې او د زور او طاقت قصه — ته د شهید د مستۍ او د شوکت قصه
ته د پښتون دیو خیال او د نیت قصه — ته یو آواز د مظلوم په آسمان ئې
ته د بهار خوب د ګلي وران ئې

(*) سار: سهار.

A.S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاس به دې وي پر قوم زه په حصار ننبې — یا به ته په خیبر یا زه په دار ننبې

سره مې لوګي شه له تا سترګې مې خاورې ننبې — ته د بهار خوب د ګلی وران ئې

ته یو تصویر د پښتون د ارمان ئې

مور

دا په سترګو د مریم کښې — چه ژړا وه که خندا وه

چه ئې سوري په صلیب ولیدل — د عیسی د زلفو ول

دا غم وو او یا مې تا ته ؟ — چه رحیم ئې که رحمن ئې

چه په خاورو کښې ئې ګورې خاورې — د ګلاب ښکلي او ربل

دا مستي وه که معراج و ؟ — دا جهان ئې چه روښان کړ

که د نور د یار د سترګو — دریابونه بهیدل

چه دا کفر که ایمان و — چه دا زه ئې لیونی کړم

چه دا غم مې په خندا شو ! — که مستي مې وژړل

د ښاپیرو شهزادګۍ

د سرو زرو محلونه کښې یو تخت و د لالونو

او چت د غره په سر و یو کمال د کمالونو

چا پېژندې تر خندا وه او مستي مشغولا وه — کاڼو وو سره نه وو رنګونه وو رڼا وه

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوناسته دې د محل کښې شهزادګۍ د ښاپیرو وه
چې جوړه له خوبونو ښایسته ونې نزې وه

مادې آپي بي د جنت : زه ستا دره ملنګیه
دېر تنګ د دې جهانه د غمونو نه تنګ یمه

لږ پټ مې کړه د غم د توږې سترګو نه محل کښې
زر ورکه دا ذره به شي د ستورو په غوبل کښې

او سترګې راپورته کړې پستې د رڼا سپینې
نازکې نازنینې په رنګونو کښې رنګینې

ورو غم پکښې راوخوت لکه لوږه د ماښام
چا ډک کړه له شرابو د سپوږمۍ د رڼا جام

وې واخله دا محل دا تخت دا ټول ساز و سامانه
د غم په تیږه نښته څوک پټ به شي له ځانه

څه : پښتو له د جانان دې دا غمه د جهان یوسه
څه څاڅکیه : دا دریاب له یو قطره دارمان یوسه

ته غم نې ته خندا ته بهار نې ته خزان
خو ما لیدلي خوب کښې دې د حسن یو جهان

چې ډوب به په مستۍ کا نا دې ستا غم او ستا ارمان
ما وسره مې لوګي شه له تا سترګې مې قربان

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځه چه د نوی جهان له دواړه شور روان
اے شرنګه د کونګرو! درباب تال او شرنګ کښې ډوب شه
او اے اورد او رد کیه! دلمر په رنګ کښې ډوب شه!
د رنګ رڼا نیولی یم ما د ترلو ته نه پرېږدي (۱)
او ما خپلې وزرې الوتو ته نه پرېږدي

زه

اے د منطق فلسفو ملا!
اے د جنت د قصو ملا!

اے د جزا او قسمت ملا!
اے د دوزخ او جنت ملا!

مکره ما ته قصې د ژوند
نا ورم ته خه ستا قصې د ژوند

زه نه مالي یم نه خان د باغ
ما ته ته خله که د استان د باغ

زه خو د شاتو مچۍ یمه
شات پېژنم او ګل پېژنم

زه یو وړه لولکۍ یمه
ستا ته را تلل او تلل پېژنم

زه یو چپه د نسیم یمه
بس یو لمحه د ما بام پېژنم

زه یو قطره د شرابو یم
شونډې پېژنم او جام پېژنم

نو ما ته ته خه له کړې داستان د باغ
زه نه مالي یم نه خان د باغ

زه خو د شاتو یوه مچۍ یمه
شات پېژنم او ګل پېژنم

---

(۱) دا شعر نامکمل غوندې دی.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه یوه ورده لولکسی یمه ساتل ئې را تلل او تلل پېژنم
زه خوږ شپېلۍ د کوډګرو یمه ښه کښې د رقاصې تال پېژنم
زه یو بڅری د سوزه یمه
غم پېژنم او وصال پېژنم

تول او تال

په ستر که دې پردې دليونتوب دی ليونيه:
ته نه پېژنې تول، ته تش تال پېژنې

ته ستر کې دليلی وينې ليلی نه وينې
ته زړه د سيپی نه پېژنې لال پېژنې

ته وينې د ګلاب ستر ګو کښې سور د ژوندانه خمار
نه ئې جال الجهول وينې نه ئې جنجال پېژنې

او اې د آدم زويه اې ناز بينه د الله:
د زړو کالو باب کښې ته يو کال پېژنې

زما او ستا خبر د ماتې ماشی واده دې
زه تول ليلی وينم ته ئې يو خال پېژنې
نه ترک د لوګی ترک يمه د تول د آدم
ته نه پېژنې تول ته تش تال پېژنې

خو خاص د دې دوو ليونو ستر ګو د پاره
زه جوړ به خپل تصوير کړمه د تکو د غباره

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

خرو

تو تو تو خرو: ووه تته تته

ارمان زما لنګی لهٔ فرنګه شنه جامه کړه کته
خبرے اوس پیښتے کوی شمله نے دہ بے بته

یو نوے اسلام راغی دخانانو د محلته
چه خوښ ئے دی موټر داکوی هجرت د جماعته

تیز کرځی په پټرولو کله بره کله بنکته
په بله تماخچه کرځیږی (*) ویریږی د پناه ته

ووه تته خرو! ووه تته تته

ارمان زما لنګی نن په اسلام کړنے دے ننګ
ارمان زما لنګی سبز کالګی لی دی بادرنګ
ارمان زما لنګی کښی دی چالونه رنګ په رنګ
ارمان زما لنګیه: کله پلن شے کله تنګ
ارمان زما لنګے وی کله بره کله بنکته

ووه تته خرو! ووه تته تته

(*) ګرجنی ګرځوي.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ارمان زمانه یه ! لوړے خیټه د هاتي
په نسل فتح خان او په خوبونو حلاتي (*)

ارمان زمانه ے زړه کښے زړه کینه ساتي
ارمان زمانه ے نن کړي کاروبه خیراتي
زمانه ے حاجي شونه سوکان ګي نه لته

وړه تته تته خرو ! وړه تته تته

زمانه ے غصه د ے نن غیرت د مسلمان کتي
مړو له جنت کتي ژوندو له دا جهان کتي
زوے له نوکرۍ کتي او خان له پاکستان کتي
داستا د رقیب دلال به نن تاله جانان کتي
په بله تمانچه ساتي ویږۍ د پنډه ته

وړه تته تته خرو ! وړه تته تته

ارمان زمانه ے چه پنجو رلکه زمري دے
په لنډه کښے سنبه د ړنا ے د خوکړ بوره کښے نرے دے
په فکر افلاطون دے په اخلاقو نبا پیرے دے
په عقل لږ ښځين دي خو په ژبه چرچر ے دے
ارمان زمانه د ے د کړ د چل او د حکمته

وړه تته تته خرو ! وړه تته تته

(*) فتح خان بریڅ او د جلات مخبر بادغیس حلات ته اشاره ده .

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

الله: زمالنه نن د فرنګ نه کمتی خان

الله: زمالنه هم کمتی مصر هم ایران

وې نیت مِ د کعبې دي خولن ته دې روان

هند د فیرنګی ته خوږې نه لګی هندوان

ارمان زمالنه نن نه کوکړې داو نه بته

ووه تته تته خړو! ووه تته تته

پرون زمالنه چیرته لاړو په دېران ؟

پرون زمالنه چیرته خوږل پردی توتان

پرون چه جهان وران و، و زمالنه ودان

پرون د چا په دین و چه دانن شو مسلمان؟

زما د ښادۍ مشه! استاوې غم کښې کومیته ؟

ووه تته تته خړو! ووه تته تته

زمالنه به: واوره د بوندۍ لکې د خارشم

دښمن ته مِ دښمن شه نوزه یار به ستا د یار شم

که خې د جانان کوی ته زه به ستا د پښو غبار شم

ته خاږ شه په وطن نوزه به ستا د ستر کو خار شم

که سم نه شو روان چه که به زه د وڅه ښکته

ووه تته تته خړو! ووه تته تته

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلام

اے پہ اسلام مینہ! — اے سیاسی مؤمنہ!
نن چہ اسلام ستائے — ستا یہ دے څوک پرون!
دا هغہ مخ دتپوس — خونوی شنہ پرونہ
دا د عقاب پنجے — دبنا پیرک دړونہ
نن د جنت وعدے — پرونی دوزخونہ
چار بیتہ هغه زړه — خونوی دک سوونہ

اے پہ اسلام شیدا!
اے سیاسی مؤمنہ!

ستر دے برکے بھرکے — برک دے ایمان دننہ
پرون ئے خان نہ کاتہ — نن دے اسلام کہتی
پہ خرخ دننگ دپښتون — خپل ننگ او نام کہتی
زما پہ وینو چا لہ — ایران او شام کہتی
او د شرابو تاجر — ساقی او جام کہتی

اے پہ اسلام مینہ!
اے سیاسی مؤمنہ!

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه به وې رتب ته خپل — چه ئې د کوړ دښمنه
تا د پښتون ستر ګوته — د تیارې جال جوړ کړ
او د جناح د خره — دے خر د جال جوړ کړ
غلاف کعبې له دے — د روایت هال جوړ کړ
ماله لندن ګنې تا — نوے هلال جوړ کړ
او د بلا نه دے — ما ته بلال جوړ کړ

اے په اسلام شیدا!
اے سیاسي مؤمنه!
ګلاب نیوے نه شي
چرے د زوزونه

او د رقیب نوکر — نن ماله یار ګڼي
زاغ نن بلبل ګڼي — خزان ګلزار ګڼي
منا پیرک جنګ له وړمي — د شهباز پلار ګڼي
نن په بورا له ګونګټ — د ګلو مار ګڼي
او د کافر نوکر — کړي د اسلام پالنه
اے د کنو وطنه! — اے د رندو وطنه!
او کوره شرمښن ته — کوي د شپون آواز
نن چه بانګو نه کوي — څه نے کړ پرون آواز

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نفرت کړیکو کښې — د مینې سوز او ساز
پرون عمل د یزید — او نن نامه د ایاز
لږ خو پلاے سوچ وکړه — زما ساده پښتونه!

اصلي مومن کړه بیل
له سیاسي مؤمنه!

څوک د عیسی په شان؟ — مستي د دار اخلي؟
څوک د نمرود کاله کښې؟ — د موسی لار اخلي؟
څوک د رقیب په محل؟ — نوم د دلدار اخلي؟
څوک تر ټول جهان غوږ څوي؟ — سترګې د یار اخلي؟
غماز لږ وپیژنه! — ایاز لږ وپیژنه!

اې دکنو وطنه!
اې درند وطنه!

سیل

څه چه لږ سیل وکړو — بره آسمان ته څو
د دې تیاره له کوره — د نور جهان ته څو
څه چه مستۍ له ورکړو — د بې خودۍ وزرې
څه چه جنت ته څو — څه چه رضوان ته څو

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

داد خزان تیار ے　　کړو به تیارو کښې درې کې
څه چه بهار له څو　　څه چه بوستان له څو
داد جهان خبرے　　داد ملنګ ټکورے
تخت تاؤس ته څو　　ماه تابان له څو
او د رقیب د کوڅے　　د دربانۍ نه کوو
مونږ مستانه لیونی　　کور د جانان ته څو
مونږ د جانان د شونډو　　شراب څکلی دی
څکه مست مست مجنونان　　نن بیابان ته څو
مونږ یو، بڅرے د نور　　لرے لیدلی دی
د ګل په شان په خندا　　غیږ د خزان ته څو
راځه چه هیرے کړو　　د دنیاګۍ قصے
څه چه لږ سیل وکړو
بره آسمان ته څو

۹ جنوري ۱۹۴۶ ع

کډے ورے

د محمود غمګینے سترګے　　ځان له څپل ایاز لټئ (*)
که زما بیګانګی نن　　ستا د زړه نیاز لټئ
د لیلی سترګے ژړېږی　　د مجنون د سترګو غم کښې

(*) لټئ: لټوي.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

نرګس مړاوې مړاوې ګوري
د بلبل آواز لټئ

راځه وجد څه مستي ده!
چه الله ترې آدم جوړ کړ

د معشوق د مینې سازله
د عاشق آواز لټئ

نه داغم د فلسفې دے
نه دا رنګ د لیونی دے

د کونګرو شرنګار روان دے

حقیقت د ساز لټئ

مسلمان

مسلمان هغه بنده دے
چه شونډې ئے تل موسکئ وي

سترګې ئے د رڼا ئے
له غولې یو په پسل موسکئ وي

سپین ایمان ئے لکه تنده
بے د ځانه هر څه سیځي

د جانان د دراېر و ته ئے
زلفې ول په ول موسکئ کي

چه ئے زړه ډک د ارام وي
لکه بېخ د سمنده وي

خوله ئے ډکه د ګلونو
لکه باغ د صنوبر

راسے مست دا سے سرشار
لکه مینه د کافر

اراده ئے کلکه بے کړے
لکه څوکه د خنجر

وجود هر ځا ځکي ونیه
سره په مینه د دلبر

په سینه کښې ئے رڼا وي
لکه څرکه د جوهر

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ژړا کښې ئې تاثیر وي — په خندا کښې ئې اثر
مت ئې بر په هر څه بر دي — لکه مت د سکندر
د ذره نور ئې لکه شمع — پړسے او روڼه بل موسکي دي

د بلبل د خولے آواز ته
داغوږ ئې د ګل موسکي دي

رڼا د شمع کښې د سحر نور راغي

تاو د غره لار ماسپښيني شو — لکه د مني يخ باد د سپيني شو
سرور د سترګو دير خود ذره کم شو — او د فراق استاځي يخ د صنم شو
ساز کښې سرونه نن د خاموشۍ خيږي — د هوش جنده په کور د بيهوشۍ خيږي
بادشاه شهرونګي شو د خپله کوره — د شفق سره رنګونه شولړه توره
او ستار کښې شرنګ هغه د مابام نشته — سرور په سترګو کښې د خيام نشته
پښې د رقاصے خوبانۍ هغه نه دے — بانګ د بلال هغه بلال ئې نه دے
په جام کښې کوپ کوپ شراب که کميږي — سپر خلاصيږي ګلاب کميږي
او رڼا د شمع کښې د سحر نور راغي — باغ د بلبلو ته نوم د باتور راغي
د غوږ تو سترګو له خيال د خزان راغي — لړزه مستي لاړه او لړزه ارمان راغي

او د فراق سورے په وصال پريوت
ستوري راوختل او هلال پريوت

۳ مارچ ۱۹۲۹ ع

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشه

زمانه د شمع بخت کړي یا به مړه یا به سوځم ... یا به یخ لمده یا به ګرم یا به یا سېزه چې چوځم

عجیبه عجیبه لاره عجیبه کاروان روان دی ... ما د مستۍ پړاو له بیا نه که څه خوځم او که نه ځم

اګست ۱۹۴۷ع

نن انسان شو د انسان د وینو تږی ... نن مجنون شو د جانان د وینو تږی

داسې رند په سترګو رند شو د تندې ... چې تر پوره شو حیوان د وینو تږی

دا محل د چا باچا د شان او شوکت دی ... که دا پروت د بیابان د وینو تږی

دا قصه د یار د کور او استانه ده ... که د ظلم یو داستان د وینو تږی

داسې زهر چې ښامار دې ته پسخین دی ... داسې تاو چې کړي جانان د وینو تږی

داسې قهر چې لمبه کړي خپلې سترګې ... داسې خان چې وي دخان د وینو تږی

داسې رند چې د آدم په وینو مست کړي ... داسې شر چې کړي آسمان د وینو تږی

لیونیه! د مستۍ باغ ته تر تېښته
نن د تندې مري جهان د وینو تږی

تول (۱)

جال نه دی د دام نه د تول بجکې! تول! ... یا به په دوه خانه یاره یا به شي پردول

یا به قلمه یو سې یا ټق به دلته (۲) واوري ... جال نه د دام نه د تول بجکې! تول!

(۱) د منلې په شان منزل. (۲) هغه آله چې غړی پکښې نیولی شي، او که ځم تر ته دیل کیږي.

A.S.K.B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ارمان

ما د ګلو باغ کړلے د خزان کښے — د جنت خوب مې لیدلے د جهان کښے

ما د مځکے په مخ هغه لال کتلو — چه موندلے شي په برجونو د آسمان کښے

او زما په ځوانۍ مست په عشق خوږ زړه — فرق و نه کړو په تصویر او په جانان کښے

زه په خپل ارمان مین دم په تا نه دم — ځکه دې نغښتے زیږومه په ارمان کښے

ته چه را غلے ستا د زلفو ارمان لاړو — ما مستي د مجنون پائي بیابان کښے

ما له سود د وصال نه یاشو پکښے ورک شو — هغه یار چه مې موندلے و په زیان کښے

زه په غم مست په فراق باندے مل هوښه — مرم د تندے د ګلونو په باران کښے

پتنګ ړوند شو د لمر سپینے رڼا ړوند کړو — لولکۍ ګل پسے ژاړي ګلستان کښے

د ځوانۍ مستي مې شوله ځوانیمرګه
د جنت خوب مې لیدلی د جهان کښے

بکواس

راځه زما زړګیه یو به ته شے یو به زه — یوه ورځ لولکه او یو ګل د لالا

یو شړنګ د غور ځنګ ړنګا ړنګ مستۍ — شو سور په ملغ په خندا خندا

روان شو جانان له پېښه او سرهد — په نیاز په خرام په مزا مزا (*)

یا خوب به لیدے په کټ د لولکۍ کاوه — یا ته به داور اور کوه په دنیا

خو ډوب په قطرے د شبنم کښے شو — او چت په ملغ په خندا خندا

(*) مزه.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشه

او د بنده مثال لکه خس دے ‌ ‌ ‌ ‌ تو دشي لوګي وکړي رنا کړي جوره
لمبه شي وسوځي خاوره ايرے شي ‌ ‌ ‌ ‌ بوره ابي پرے ذرا کړي جوره

دوه خبرے

نن م ماته جانان وکړے دوه خبرے د مستئ
د فقير کچکول کښے ګوره ملغلرے د مستئ
چه ئے زور وُ که جمال وُ ماسره ئے په پښو کښے کينوُد
چه به زه ترے ګرځيدمه لرے لرے د مستئ
د فراق سلو صلو لړو لمحه د ديدن بس دے
د غم زد کاله ايرے کړے يو نخرے د مستئ

کږے وږے

څه که نه ئے وينمه سترګے خمار ے ‌ ‌ ‌ ‌ زه ئے پيژنم د سرو سترګو خمار
نه کعبه م دہ ليدلے نه پرے پيژنم(۱) ‌ ‌ ‌ ‌ نه خو پيژنم لولئ او لاله زار
نه م حورے ده ليدلے نه ئے غوارم ‌ ‌ ‌ ‌ زه ليدلے شم سپوږمۍ د رنا تار

(۱) پوهيږم.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

غریب خضر شوند لیواله دچینے کړ
ماله کوټ راکوی شړنګ دستار

لکه بیخ دسمندر دوب او خاموش دے
دا پروت دے د مستئ بیخ کښے قرار

او پرته د قرار جرو کښے مستی ده
عجیبه مرګی ته ده عجیبه لار

په نصیب او په تقدیر م برے وکړ
توکل یم شو قسمت م د اختیار

په جنت او په دوزخ م څه کار نشته
د دے دواړو بره مالیدلے لار

له جزا او د سزا نه بے پروا یم
خو پوهیږم په فراق او په دیدار

که غمونه که فراق وی که دیدار وی
مستول کوی ګنځل هم د دلدار

په خندا به شی غنی په لمبو سور
په دی شنو سترګو که ستا پیرزو شو اور

دنیا ګۍ

دنیا ګۍ څه ده غم او غوغا څه ده
سوکے داور سوز او سودا ده

لیونۍ وائی یاره خره داده
چا جوړ کړے خیالی ، منه مشغولا ده

دالۍ

سترګے دے رنګینے دی نیازبینے دی مهینے
شونډے دے ترسکوے او خبرے دے حسینے

ستا سینه د ساز او د ارام یو خزانه ده
څئ د مړ چا شونډه وله ستا کوتے سپینے سپینے

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

اے دحاتم لورے! خزانہ دعشق دے لوٹ کړله
چاله لیبے دکے دکے چاله پیینے پیینے
دا خودجانان دسترګو رنګ دزړه مستي ده
دے نہ جوړ جنت دے او دحورو خولے ونیمینے
تاچہ باغ تالاکړ دمالیار ګوره له به څه یوسے؟
تہ چه زړګي تش کړے نودیار ګوره له به څه یوسے؟

۲۹ جولائی ۱۹۴۶ ع

کلے ودے

پښتنو! تکی جنه، تاملا بابا دهوکه کړ
راضي شو په پیتي دګل ګلونه خبر نه شو
او سرغړ په جیراد کلي غیب کړي کله کاونړ
به یې لاله لاله دا دتلونه خبر نه شو
منم دجناح کاکا چه بوخ بنا نګ له راغی
د ډبه دګو تکه دګلونه خبر نه شو
ګوره لیونی ته په مره خیته بودا شو
دخولے او دګلمو دسلسلونه خبر نه شو

قصه

توره توره شپه دهجري
توده توده دغم قصه
مصـ... صبینه نشه دخواني
سپینه ښبسته دښبنم قصه
ښکلے ښبیسته دامید دنیا
سپوره زړه دستم قصه

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوږ او مهين دى نوم د يار ښکلى پسته د صنم قصه
ما ته قصه د پسرلى وکړه نادرم د دير او کسم قصه
ما ته قصه د جانان وکړه نادرم د دير او حرم قصه
ما ته موسکى مخ را واړوه پرېږده د فضل او کرم قصه
وايه د رحم او نوى ښکلى مکړه د دوران او ستم قصه
زور او اور او شور دا دا ده ستا د کرم قصه
شړنګ ستا غوږ ږنګ د زړه دا ده زما او صنم قصه
اور او خوږ سوز او ساز څه د مستى څه د غم قصه

ماله خندا خندا راځى
مه کړه د دوران او ستم قصه

کږه وږه

ديرنو زما لالو خوچينى (۱) رانه خراب کړ
ملا پيسى ته تېنګ وُ خوفيرنى رانه خراب کړ
صاحب هملر کړ فتح خوښى خيته فتح نه کړه
دے ترتيے مسالے هندوستانى رانه خراب کړ

(۱) صوبه سرحد کښے بُوري ته چينى وائى. يو وخت چه بوره ډيره سخته شوه دوه دوه، ډيو
په رمت لرى رشوت او لالچ وُ چه دانګريز او د هند وها دارو له خوا به د قومى تحريک مفکرينه
ورانده کيده. غنى د دے خبرے ته اشاره کوى.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

او خان لالا م ورک ؤ په اسلام او په ملت
مرید بنه د جناح ؤ خوجینئ را نه خراب کړ
کوږ ليونی په دير څخې او لوے قاضی ؤ
قصے د آدم خان او د ځانئ را نه خراب کړ

ځوانه

وران د کلستان دے اے بلبله: د پښتون د باغ
نوم د رقيب ليک دی په هر بوټی د مجنون د باغ
خوار و زار څے د بے هنره بے کماله دے
غوږ نے دی کا نه لا سونه شل سر نے پر کاله دی
لال د دوب دے اير وکنبے او مرجان پرت دے په خاورکښے
زوے د شهباز گرځی چرگ خوری په سيل د داوړ کښے
پاڅه اخليه: مستی توره او ايمان واخله
مشرقی مشه او هشه تنله مشه او نورشه خپل جانان واخله
خار د دشنو برېتو شم غلام د غلام زوے ته
پرورت په دوسئ کښے نے که زر خله ځله ئے ته
تورن دے را واخله ننګ پښتو او اسلام پوره ته کړه
لخپلو مستو سترګو دے نامه د غلام بوره ته کړه

A .S.K B

پاڅه ننګیالیه! نن دلبر او جانان وګټه

ننګ د پښتون وګټه ناموس د افغان وګټه

ټول جهان حیران کړه د چل شان په تماشا

اے د احمد(*) زویه! بچیه د شیرشاه!

سلام

نه ساز شو نه سوز شو
بس مې سے ژوند تمام شو

نه خوب شو نه شهنګ شو
نه یاد د ګل اندام شو

داتوره توره شپه راغله
نه ستوری نه سپوږمۍ لري

ځواني وه لاړه لاړله
یو ګوټ او خالي جام شو

یو ستورے د سبلو لاړ
سور ګل یو لاله ولاړ

سور لمر زیړے زیړے شولو
نرے نرے مابنام شو

قصه د حسن هیره شوه
مزه د مینې تیره شوه

ملا بانګ د سباوے
آخر په سول خیام شو

مستي د بې پروائې وه
په خود کښې بې خودي وه

(او): ګوره لیونۍ هم نن
بادشاه ته په سلام شو

(*) لوی احمد شاه بابا (۱۱۶۰ - ۱۱۹۶ هـ ق) چې لوی سپه سالار سربېره د پښتو صاحب دیوان شاعر

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژمي ماښام

اوس د ژمي ماښام   د جرئ شپه ده
پوست شبنمي باران   بهر وريږي
غاړه د اور او خيام   شروع قصه ده
د شاعر سرا او ستار   مهين غږيږي
تنګ او تکور د ژوند   ناز او مستي د جانان
ښه رنګ د ځوانۍ کښې پټ   شاتار د غم دمي
خندا مستي د ساقي   بت پرستي د ساقي
ستيني د (۱) د مرګ سره   د کونګر و شرنګ دمي
اوس د ژمي ماښام   د جرئ شپه ده
پوست شبنمي باران   بهر وريږي
يار شروع کړے ماته   د غم قصه ده
کله موسکے شي
کله ژړيږي

(۱) ستيني: ستايني هغه ساز ته چه د مړي په سر ښځے وائي.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند

هر څه د رب او هم د رب | زه یو مابنام له راغلے یم
باغ او انګور میخانه دیار | زه خو یو جام له راغلے یم
مینه مستۍ او خمار د بل | رقص او خندا او سینګار د بل
ګل او نرګس او ګلزار د بل | زه تږے تش دیدار له راغلے یم
زه د لولکې ورے په شان | ګل او غوټۍ او بهار ګورم
زه لکه شمع بلیږمه | ښیست او مستي د دلدار ګورم
لوے سمندر د مستۍ له ما | څاڅکې د رنګ راوړے دے
زه پرے د لمر رڼا لټوم | ما هم مشال بل کړی دے
هر څه د رب او هم د رب | زه یو مابنام راغلے یم

باغ او انګور میخانه دیار
زه خو یو جام له راغلے یم

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ربّه

اے په نیست مینه جوړونکی د ګلاب ربّه!
ستا ښکلې دنیا شوه د خاروی او د قصاب ربّه!

اے چه د ماشوم سترګې دې جوړې کړې د ګل په شان
وړکی او خوږې خوږې خبرې د بلبل په شان

زړه ئې پاک د بلبل د هر خیال او د ازاره پاک
پاک لکه شبنم ؤ د ګناه او د ازاره پاک

تا چه تا ته تهیت د فرښتو ښکلی سهر نه کړل
جوړ چه د چا سترګو له تا ستوري او ګلونه کړل

تا چه د چا حسن له د خپلو سترګو نور ورکړ
تا چه د خپل ځانه چا له مینه او سرور ورکړ

هغه محبوبه ستا آدم نه دے آدم خوړ کړے
آ ښیسته ګلاب ستا ګلاب نه دے اوړ دے اوړ دے

هغه ستا د لاس ګل پروت په وینو کښې سمسور دے
ستا خلیفه ربّه! آدم نه دے آدم خوړ دے

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا چې چاله جوړ کړه د حسن او ګلزار قصه
ورکړه مشغولا له دې د مینې او دلدار قصه

تا چې چاله ستوري او سپوږمۍ او ماښام جوړ کړل
تا چې چاله مینه او مستي او خرام جوړ کړل

سترګې نې دې څنګه هغه نن د زهرو پېښې څښي
ستا په نامه ربه! نن سرې د سهار وینې څښي

اول سترګې ستا د لیدو خوړا!

زه خو ساز او سرور او خمار پېژنم — زه لیلی پېژنم یا ایاز
زه خو غم او غرور او ژړا پېژنم — زه نه جانان پېژنم او نه نیاز
دې نسکوره شکوې ته د نور قصې؟ — د جنت قصې د جلال قصې؟
منږ کوړې ته د زړه ګرې قصې؟ — د ماښام قصې د ملال قصې؟
زه خو ګل او چمن او شراب پېژنم — زه بهار پېژنم او خزان
زه خو شرنګ او رنګ او کباب پېژنم — نه ګناه پېژنم نه شیطان
د دې شکور نه ستا د لید د طمع؟ — د دې نسکوره تا ته د تلو طمع
اول سترګې ستا د لید د خوړا — بیا کړه د مینې د طمع
زه خو ساز او سرور او خمار پېژنم — هغه خوړم ربه! چې څکلې شم
زه خو شرنګ او غور خنګ او دستار پېژنم — او جانان هغه چې لیدلی شم

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه خو ناز او مکیز مسخره پېژنم　　ښکلی خط پېژنم ښکلی خال
زه خو سترګې پستې او خوله سره پېژنم　　او نګینه خندا د وصال
دې نسکوره شملو ته د نور قصې!　　د جنت قصې جلال قصې!
دې کونګو تو ته د باتور قصې!
د پرواز د بنیست او کمال قصې!

زه سترګې خوږې په ارمان پېژنم　　او نرۍ ترورې مې د ماښام
د سرو شونډو خندا د جانان پېژنم　　د ساقي په سرو ګوتو کښې جام
زه خو بست او منت او خندل پېژنم　　نه ګناه پېژنم نه شیطان
زه خو غم او صنم او ژړا پېژنم
نه دعا پېژنم نه اذان

رباعي

که پتنګ د لمبو نه شي لیدلے　　ګنهګار شو که په شمع شو شیدا!
زره کښې چونګښه ایله د خاورو خلے　　پټه ځای کړم په کښې داد نور دریا
څنګه څنګه په یو کوټ کښې د جهان او آسمان او چوم ده د شبنم څاڅکو کښې ځکه وسېدو نو د سمندر موجونه

بیا لا داد د دپا سره په حساب او کتاب کم کړي　　د رندو سترګو بادشاه له به سزا او عذاب کړي

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

رتبه زما رتبه د مستۍ او د خزان رتبه! اے د تنګو د کور کرو د جانانانو رتبه!

اے د بنګلو سترګو د خمار او د ارمان رتبه! آے د کشمالي او خیبر او د ښکیان رتبه!

ښکله ښکلي به یو کوټ کښې د جهان او آسمان واچاو؟

د شبنم څاڅکي کښې ښکله د سیند د نو دوران واچاو؟

۱۳ نومبر ۱۹۴۲ع

یاد دې دی

اے د پښتو سترګو بنا پیرۍ! چه ستا دي یاد که هیر؟
هغه دوزخونه تیر او هغه جنتونه تیر

یو بڅرے نور چه به کړ کل جهان د نورو ډک
یو رنګین نظر به غمګین زړه کړ د سرو ډک

ما ته به سپوږمۍ کړلے د صبر تسلۍ قصے
کل به راته کړلے ما بنا مي کښې د لولۍ قصے

حسن او ځواني او سپېڅلې مینه، سپوږمۍ، زه او ته دوه دیو
وصل او مستي جنت جهان او زه او ته دوه دیو

اور د جهنم د خوشحال پاسته د ساز مے
لاس ئے د جلات وخو کاته ئے د ایاز مے

وے به هر نظر کښې د سازونو خزانے پرتے
هره اشاره کښې د عمرونو ترانے پرتے

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

زر ورنه ښت په نور نکه لیده وي په کاکو کښې پټ
مرګ ؤ په خندا بانګ د ژړکو په نارو کښې پټ

ساز ؤ بیخودي ده سوځیدو دوجهان ډېر ؤ ورک
زه ورومه اوته وې ځکه ستوري اسمان ډېر ؤ ورک

وخت ؤ بې حسابه بې پایانه سمندر ؤ ژوند
پښو کښې جهان پروت ؤ بېنیازه قلندر ؤ ژوند

خیال به د نسیم په شان ګلونو له ما بنام له ته
عقل مرور د خورو سازله او خیام له ته

تن کښې م زړګې نه ؤ یو لال ر د شغلونه ډک
سترګې د هر رنګه، هر اندام د ولولونه ډک

واره دنیا وه ماته باغچه د دلربا د کور
هر ستوري به لار ماته ښودله د ښاد کور

اے د پښتو سترګو بناپیرۍ: چه ستا دی یاد که میر
هغه دوزخونه تیر او هغه جنتونه هیر

۲۷ اکتوبر ۱۹۴۶ ع

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنیا

ما د نخښې پښو کښې شهزاده په ژړا ولید　　　ما مړی په تربت ته ژوندون د قیمت په دعا ولید
د بې نیازه سترګې مستۍ د بېخودۍ ډکې　　　وچې ترې مستۍ شوې شوې د سپي په ټکلۍ

لا مې سکندر هم غځولی په سوال ولید
پرې د مناتو پښو کښې هم په ذکر بلال ولید
ما د نخښې پښو کښې شهزاده په ژړا ولید
دا مستانه زړه مې د دنیا په سودا ولید

۲۵-اکتوبر-۱۹۴۶ء

ژوندون

دا ژوندون دے دوه ورځې
خلاص به شي او تیر به شي
دا غنچې به خاورې شي
ورک به شي او هیر به شي
دا شونډې تو دے خوږې　　　دا د غم صنم قیصې
دا کاروان روان روان
ځي به په مخ تیر به شي

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنتي ته

ته چې جنت کښې مزې د دنیا لټې
د حورو سترګو کښې د ډمو خندا لټې

ته په اسمان کښې ورځې د دیران لټې
ته په سپوږمۍ کښې تیارو له مکان لټې

ته د عاشقو عاشقي او مستي نه پېژنې
لیونۍ نه دلربا پرستي نه پېژنې

تا د دنیا د پاره، مینه د جانان ورکړه
مجنون حلوا کښې، بېخودي د بیابان ورکړه

لاس دې ګدا اوږد، بادشاهۍ لاره فقیر شوې
یا زما خان، دې یاد کونډ و، زما د پیر شوې

ټول خیته خیته شوې مستي او جانانه نه پېژنې
ټول بزدګ بزدګ شوې، مرګي او میدانه نه پېژنې

زما امیر وې، تالي ختنا اتو که خوړ شوې زما
زما سردار وې: ته مړو وظیفه خور شوې زما

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

قسم په هغه رب، چې نه ئې د خلعت دعوه ګیر
چې ئې د حورو غلمانو، د جنت دعوه ګیر

تو هم را واخله، خیته هیره کړه میان ته څه،
ستي پتي شه، په مستئ، کوږ د جانان ته څه

لنبې دو بېزې، په پټي کښې به حلوا کښې یارا
جنت دې بابلو، د تمېرو به سودا کښې یارا

دوسي کړانه ده، دلوږې نه کا کا جنتي!
تپ زمرې بنه دې، له ځټرې مرې زما جنتي!

د سامرې له زړه بنه ده، ملنګي د موسئ
د زرپرست نه، یارپرست بنه دې زما جنتي:

قسم د حورو په مستئ، او په خنداد یار
قسم په شړنګ او په نسیم، او مشغولا د یار

قسم په ستر کو په بنایست، او په ځوانئ د دلبر
قسم په ساز او په سرود، او په ثنا د یار

ته سجدې زرو ته کړې، ما ته نوم د یار اخلې
شفق ګنه کړې، په بدل کښې د ګل خار اخلې

راځه چې زه د ته، جنون او مستي و ښیمه
راځه چې زه د ته، محبوب پرستي و ښیمه

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرداري نه کېږي د توري د مستۍ نه بغیر
الله لیدے نه شي، د حسن پرستۍ نه بغیر

سکندري قلندري، دواړه سره غواړي
دواړه مستي او خوانمرګي، خندا غړه غواړه

ته خو جنت کښې مزے د دنیا کوره
بربنډ حوره، او تر سکوته حلوا کوره

د شا تو نهر او کنډول د شرابو ډک
نمکین غلمان او ښانک د کبابو ډک

یاره چه شونډے نیسي (*)، نو حورے به په څه ښکلوم؟
چه کولمے خادرے شي، کور کورے به په څه مضموم

واوره جنتي!

جنت یو حال دے، د عشق د مستۍ یو رنګ
جنت یو شرنګ د ګنګرو، د خوانۍ غور ځنګ

جنت نازک دے، د ګل د ارمان مے
جنت ښیسته دے، زما د جانان مے

جنت د رباب دے، د مینے او ښان دے
هره قطره د سپوږمۍ، هره څاڅکی جهان دے

(*) نیسي، ندوي.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

شان او شرنګ

فلسفي:

داسوز او ساز داشان او شرنګ
يوسوري دوخت داخيال او رنګ

داالم بن کاروان داسحر ماښام
داکوټه او شونډې اوړې او جام
اميد او خندا او ژړا او خيام

داګل داساز داشان داشرنګ
يوسوري دوخت داخيال او رنګ

دازور دا زر دتور وپرق
دعا او ژړا او دحور وپرق
داپرق دسر دشونډو مغرورو پرق

داچال او جال داخيال او رنګ
ارنګ دورنګ سپاري تهنګ

دابنکلي کاته په نياز کاته
داورو نازک په انداز کاته

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

دالړو کښې تا دسپوږمۍ دمخ
نرکس کښې پټ پټ د اياز کاته

دامينه رنګينه داشان اوشرنګ
يوسوری دوخت دخيال اورنګ

داناڅ دلولکو بهار اوګل
مابسام اوخيام اوستار اوګل
ګلزار اوچغار اوخمار اوګل

داسر اوسرور اوشان اوشرنګ
يوسوری درخت دخيال اورنګ

شاعر:

نامرده: ته ستړکې ديا نه وينې
دسترګو سره وينې خماره وينې

ته تنګ او تکور اوسرود وينې
مستي اوجنون د دلدار نه وينې

داسوز اوساز داشان اوشرنګ
يوتار ددلدار دخمار اورنګ

دانبکلې کاته په نياز کاته
داورو نازک په انداز کاته

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

دالړو کښے تا د سپوږمۍ د مخ
نرګس کښے پټ پټ د اياز کاته

دامينه په نګينه   داشان او شهنګ
يو تار د دلدار   داخمار او رنګ

دابنګلی کاته   په نياز کاته
داورو نازک   په انداز کاته

داناچ د لولکو   بهار او ګل
ګلزار او نسيم   او ستار او ګل

سرے شونډے د يار   د سپرلی په شان
ژوندی کړی مستی   او بهار او ګل

دا سرا و سرور   او شان او شهنګ
يو تار د دلدار   دخمار او رنګ

سپړدل د ګلاب   او خندا د يار
کابو کاته   په رضا د يار

انداز د مستئ   او تول د غم
سرے سترګے او شونډے   زما د يار

دامست مانبام کښے   د ژوند غور خنګ
يو تار د دلدار   او خمار او رنګ

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا اوښ کاروان   دا سحر ماښام
داکوټے اوشونډے   اومے او جام
داتله په امید   په ایمان او زور
داتله په مستئ   پرېواته دخیام
داګل اوساز   اوشان اوشرنګ
یوتار ددلدار   دخمار اورنګ

ترانه

نه ماسره زرنه مرجان شته دے
نه ماسره شته دلالونو ډیر (۱)
جانانه! جانان دملنګ نے ته
ملنګ سره وی دسوالونو ډیر

ماتاله دالئ، (۲) راوړے ده
وطنه! مستئ او ځوانئ نها
سره وینه تود ه اوزړګے نر
نرتوب او پښتواوخانی زما

زه خان او جهان په دلبر ږدمه
زه پښو کښے جانان ته خیګر ږدمه

(۱) ډیری. (۲) دالئ: تحفه، سوغات.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه مست دا سے مست ننګیالی یمه
فقیر ته کچکول کښے خپل سر بږدمه

زه مست او سرشار او مجنون یم — زه هر دے ننګیالی د پښتون یم
لوګے شه له تا دا خوانی زما — مزتوب او پښتو او خانی زما

زه سر او سره زر صدقه درکوم
دسترګو د نور صدقه درکوم
زه ژوند او خوانی تالا کومه نن
مستی او غرور صدقه درکوم

ما سر خپل جانان ته بښلے دی — خمار مې رحمان ته بښلے دی
خندا په دلبر لوګے کومه زه — ما صوبښ بیابان ته بښلے دی
زه جوش او جنون لوګے کومه له یار — زه تمنک او تکور صدقه درکوم
زه نیست او مستی ستا په پښو بږدمه — زه مینه او زور صدقه درکوم

زه ورک لیونے د منصور په شان
لیلی له په تمیک کښے قمر بږدم
زه مست دا سے مست ننګیالے
فقیر ته کچکول کښے خپل سر بږدم

خو نه ماسره زر نه سر جانان شته دے — نه ماسره شته دلالونو ډیر
جانانه! جانان د ملنګ نے ته — ملنګ سره وی د سوالونو ډیر

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاعر او لیلی

شاعر:

دا ژړونه، ورن او مستي او خندا زما
دا ځواني او تازه دے یو دوه ورځې
دا مې سترګو کښې ستا د شونډو رنګ
زور د تور پلو دے یو دوه ورځې

اخر تلونکے همغو تیارو ته یم
چه د کومو تیارو نه راغلے یم
اخر ځم به بیا همغو کې تو له
کومو کوتو چه زه راغلے یم

دا ځواني لکه د سپېلي ماښام
یو لمحه د ساز یو قطره د نور
دا خندا مستانه حیرانه ستا
یو جهان د رنګ یوه ذره د نور

ستا د سترګو جانان مستیو وخوند
ستا د شونډو خوږو او مغرورو خوند
ستا د کتو پېتو او غمزو وخوند
کړیم د شتاو او حورو خوند

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا دستر گو بنایست او د شونډو خوند
او دا سوز او ساز او ارمان زما
د نسیم چپه او د ګل غوټۍ
او مستانه حیرانه جانان زما

دا یو تلونکی تلونکی کاروان دی
یوه قصه ده چه وشوه او تیره شوه
دا یو بنکلی بنکلی تصویر د خیال
یوه تپه وه چه وشوه او هیره شوه

باقي یو مغنه د تیارو جهان
باقي یو مغنه، د رڼا وطن
باقي یو مغنه، خوانی داشان
د خوبونو او د خندا وطن

لیلیٰ :

یوه لپه ترینه واخله د ګ دریاب د مینې بیږی(۱)
دا ته ولې په ژړا وې، چه پیاله یم دریاب نه یم؛
تو لجهان د نور د ګ دی بګله: خان د نور د ګ کړه
دا ته ولې په سلګو وې چه سپوږمۍ او آفتاب نه یم

(۱) بیبړی .

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې نایکه! (۱)

اې مالیاره د دې چمن! اې نایکه د دې جهان!
اې د نرګس او نسیم ربه! اې سرداره د دې مکان
دا خلیفه او مجنون ستا ستا د شرابو او حورو خان
دا ستا د ګوتو جوړ ګلاب ستا د چشمانو مخمورو شان

تا خو جوړ کړې د مینې له ګل دې کا ته بیابان له
ته خود مینې لیواله وې تا خو عاشق کا ته خان له
تا خو بنبلو او رحم له سترګې بنیسته دلیدو کتې
تا خو خمار او خوږ والي له شونډې د پېژندو کتې
تا خو خپل شان او کمال له ورکړه موقع د کمال او شان
ځکه دې سترګو دیارلو ورکړه رڼا د هلال په شان
تا خو په لمي دلربا کړه جوړ ستوري سپوږمۍ او سبا کړه جوړ
تا خو انې مستي ورکړه تا خو شیرین او لیلی کړه جوړ
خوږ ړوند او کوڼ شمکوړ همیه ګل او بهار او جانان نه دیم

---

(۱) بادار ـ څښتن .

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه د غضب او سرو اوږدک   رنګ او مستي او خمار نه وينم
تاکره جهان د خندا نه ډک   ماکره د شور او غوغا نه ډک
تاکره سرور او مستۍ له جوړ   ماکره د غم او ژړا نه ډک
ماکره د ورونو په وينو رنګ   ماکره د خوار د آزاره ډک
ماکره د ظلم او زور وطن   ماکره د مرګ د غاړې ډک
تاکره خوانۍ او دلدار له جوړ   تاکره خندا او خمار له جوړ
تاکره سپوږمۍ او ستورو له   ماله پسرلي او يار له جوړ
خو ماکره د وينو او چغو ډک   ماکره د سوز او ارمانه ډک
تاکره سرور او مستۍ له جوړ   ماکره د غم او ژړا نه ډک
اے ماليار د دے چمن!   اے نايکه د دے جهان!
دا دنياګۍ دے سمباله کړه   دا دنياګۍ دے په تلوده خان!
ګوره! علم او زور دے خوري   ګوره! هنر او شعور دے خوري

نه دے د آدم خور شولو
وګوره! ورور ته ورور دے خوري

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند

چه خمار مستي ترې وځي　　شراب ښې ترخې اوبه وي
چه سرور غرور نه نه وي　　دا ژوند د ژوند د څه وي

چه د مینې زړه شي پاتې　　لکه ګل وي رژېدلې
یا شغله بوه د نور وه　　یا یو موتې د خزلې

چه په ژوند کښې سخته نه دي　　لکه بې مالګې طعام
چه په خوله کښې خندا نه وي　　لکه ډک د خاورو جام

چه ځواني کښې تکلیف نه وي　　لکه ښه میان کښې توره
نه نې برق شي نه شرنګ شي　　په زنګونو شي نغوره

چه آرام وي او سمام وي　　او یاري په جایداد وي
خوبانو م شیرینۍ وي　　مړه ترو پر و فرهاد وي

چه نې سر په خندا وشي　　هله خوږ راز و نیاز شي
چه د سپینو توره جنګ شي　　ښکاره هله کښې ایاز شي

ژوند که تش نیرني ځمل وي　　دا خو بیا هم شي ګټلې
که تش نسل زیاتول وي　　دا غوئې هم شي کولې

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند نه خیته نه ماڼئ دی نه ډیرئ د سرو لالونو
نه یاران نه معشوقی دی نه باغونه نه ګلونه

ژوند خوتله دی په یو مخه
غورځیدل او پاڅیدل دی

تکے سوز او تکے ساز دے
څه خندل دی څه ژړل دی

ژوند په سترګو د عاشق کښے
پلوشه ده د خمار

په صحرا کښے لټول دی
د آشنا د کوڅے لار

حیدرآباد جیل
۱۱/۹/۱۹۴۷ ع

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

مینه مینه مې کوله خبر نه وم
چه د ورځے مازیګر او ماښام مې شته

لکه زر که د سپرلي وم په چم چقو
خبر نه وم د ښکاري سره دام مې شته

دنیا ښیښے بنا پیري په بستر پروت وم
خبر نه وم چه رقیب مې په بام مې شته

د ساقي په سخاوت باندې مدهوش وم
خبر نه وم تشنیدنے د جام مې شته

سپینه شمع د محل په خندا وائي
د رڼا سره د سولو سلام مې شته

دا ویل لیونے وک د رباب له لاره
آ ورو بل چیرته یو ښکلي مقام مې شته

خو وخوځه د ملا دروغ معلوم کړو
دی وئي هلته مستئ انتظام مې شته

حیدرآباد جیل سند

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبادت

د ملا عبادت کسب　　پاڅیدل او کیناستل
د حلوا په ارمانو نو　　تل الله الله کول
د ملا مینه عجیبه　　په پیتي مینیدل
او د حورو لمغرو ته　　د خرچو کوهنیدل
د صوفي عبادت ویرډے　　سوځیدل او ژړیدل
د رحمن رحیم د نوم نه　　رپیدل او ویریدل
د صوفي مینه عجبه　　د زړه ګل مراوے کول
بے کنار دریاب د حسن　　په کوزه کښې بندول
د زاهد عبادت چرډے　　سوال منت ژړا کول
په جنت او د دنیا کښې　　د فاید ے سودا کول
د زاهد مینه عجبه　　په خپل ځان مینیدل
د دریا سپي جوته کړے　　دلربا له ور کول
د غني عبادت مینه　　ځان جانان کښې ور کول
د مینو سترګو شړنګ ته　　ګډیدل او خندیدل
د غني مینه عجبه　　تول بیلاټ (*) هیڅ نه ګڼل
دا خپل ځان او جهان واړه　　یو خمار کښې ډوبول

(*) بیلاټ ، باړول.

A.S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ایلم توتیان

چا بند کړي دي پنجرو کښې　　دا ایلم[1] د سر توتیان

چا عقاب په لاس کېنولې　　د مرز هسې چغولې
چا منصور په سر او سپینو　　او خوږو باندې غلولې
چا قسمت په زور تړلې　　د کوډې هسې لوبولې
نن د کومې بادشاهان دي　　سکندر او شاه جهان
څوک خېولې[2] شي کوه کښې　　سمندر بې پایان
سیلاب چا دې منع کړې　　په بندونو د شنو شکو
د قسمت په کور کښې نشته　　شمیر د ډیرو او د لږو
بادشاهي لښکرې اړې　　تل د وږو او د تږو
فقیري چې فقیري وي　　بادشاهي ترې شي قربان
چا بند کړې دې پنجرو کښې　　دا ایلم د سر توتیان
چا سرور په لاس کېنولې　　څوک مستي شي سو خولې ؟

(۱) ایلم: د سوات په سیمو کې یو هسک غر دی. (۲) خېولې: خایولې.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بهار ولولې څوک شي — څوک د پښو لاندې کولې ؟
که ګلکونه ژوندي مړه کړي — ژوند څوک نه شي مړ کولې
چا د بوټین منع کړې — شنه ګلونه د ریحان ؟
چا بند کړي دي غنچو کښې — دا ایلم د سر توتیان
بلبل ناست بندي غنچو کښې — د سپرلي خوبونه ويني
په شبنم زیر میدانونه — د نرګس ګلونه ويني
سره ګلاب مست او خندان — د لولو پړونه ويني
ولي (۱) ریبارته راشه نو — دا پیغام د غني خان
څوک اچولې شي کوزه کښې — سمندر بې پایان ؟

سزا او جزا

میږ په پته دې پوه نه شو — د سزا او د جزا
تا ته یو دې لويه خدايه! — هم خندا او ژړا
څوک بنیسته ځواني کړي خاورې — په یو خيال باندې مين شي
څوک غمونه وينې وڅښي — چه په مال باندې مين شي
څوک غوټه په رنګ او تال کښې — په یو خال باندې مين شي
څوک مدهوش په حق او نور — په هلال باندې مين شي

---

(۱) والي .

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخو، ستاسپوږمۍ هرچاته خاندي   که زهري وي که بلا

هیڅ به پته دے پوه نه شوو   د سزا او د جزا

څوک په پېښو سترګو د وبشي   سمندر کښې د غرور

څوک په تخت لکه فرعون   ناست دی خاندي په سرور

څوک په مخکه پروت ملنګ دی   یاد دی قیصے د طور

څوک په وینه مور خدا نه   څوک په مینه کښے نخور

رونده قسمت د ازتي نے نه کړي   د فرعون او د موسیٰ

هیڅ به پته دی پوه نه شوو   د سزا او د جزا

عجیبه ده فرق نشته   د غرور او د نیاز

عجیبه ده بیلتون نشته   د یزید او د ایاز

عجیبه ده انعام یو دی   د تپوس او د شهباز

تا ته واره چغے یو دي   که د ویر وي که د ساز

تا ته یو دي لو یه خدایه!   هم خندا او هم ژړا

هیڅ به پته دے پوه نه شوو   د سزا او د جزا

یو خوا سرے ستر کے شاهین   په ځاله کښے پروت ژړیږي

بل خوا زیر ستر کے شغال   په ځنګلو کښے لوغړیږي

یو خوا ننګ مینه او توره   ورځ د ورځ سو خا ور کیږي

بل خوا چل د مکه د روغ   را خوریږي زرغونیږي

A.S.K.B

(c) ketabton.com: The Digital Library

آستا غښتې لا پېښه شوې؟ — د قسمت او د سزا
ماته یو دې لوبه خدایه؟ — هم خندا او هم ژړا

ماتم

ز لخونه وې غم له جوړې — ستا د استرګې د غم ډکې
چاتې بړبړه اړ ئې — د افسوس او ماتم ډکې
په ژړا بانډې چانه دی، سږ ماڼئ آباد کړې
په شېرو بانډې چانه دی، مړ بېرئ آزاد کړې

د استا کوتې د پولا دو — تش دعا زارئ له نه دی
د استا مېنې د مړا ئې — جوړې دې خوارئ لمنه دی
د استا زور پښتو او توره، ستا دسره وینې غورځنګ
چه انبکلي سره دې تېښتې شي څو آشنا کاري دېر بد رنګ

پاخه پاخه ججبه وکړه — ستا دسره وینې غورځنګ
ته آفت ئې ته غضب ئې — د سور تنده یوګوزاره
ستا د الاس قسمت لاس دې، ور انوجونه لا دی کال
ستا په سترګو کښې اجل دې، و کوهل سوځل دوی کال

د زعون دکوره په شانې — د احصار خاوره اېرې کړې
د امغرځه سرتښ نښ کړې — د اغوره ذرې ذرې کړې

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاڅه وښيه دنيا ته د پښتون د جو ننګ
پاڅه واوره شغال ته . د ويستلو توره شرنګ

پلوشه

زوړ شومه زوړ شومه   مسلمان نه شومه
ارماني ډېر شومه
خو پښیمان نه شومه

شاعري

د سکرتو بيخ مې وښکه   سر مې خوږ که په کړولو
ډېر مېسره وهنه مې را ياد کړه   يو هم نه دی د يادولو
نه ټپه شوه نه چاربيته   نه غزل نه نيمکۍ شوه
نه قصه شوه نه بدله   نه ساقي شو نه کوکۍ شوه
شاعري هم يارانه ده   نه په زور نه په زارۍ شي
نه په چل نه په هنر شي   نه په مال نه په خوارۍ شي
شاعري لکه باران دے   کله تنده کړ زهر شي
ناګهانه داسې شرق شي   چه صحرا مې سمندر شي
کله نرم نرم پښم   پوست نازک نازک یښنین

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نسیم په شان مستانه
د مخمل مسے مهـین
کله سبه د به شیبه شي
په اوږده صحرا د رینږی
کله تور باران د ژمی
نه کمیږی نه ودریږی
کله شـر د پشکال شي
چرته لمر چرته باران
عجیبه لکه دژوند
خه خفه او خه خندان
کله داسے سوکه راشي
باغ چمن شي کربلا
لا دخاورو وتی نه وی
چه بیا خاورے شي لالا
کاش چه وی زما په لاس کښے
د وږمے غوندے
ما به هر وخت ښکلے ښکلے
سپینے لړے راوستے

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

هما بنام به یم جوړ ولو — په قبله د بوډۍ تال
هم د رخ به یم ستایلو — د اشنا د زنې خال
ولې څه وکړم جانانه — واک د بل اختیار د بل دی
دا په تا مینې سترګې — د دوی نور خمار د بل دی
دا چې ته پرې راته خاندې — د دې سرې شونډې ودې جار شم
د دوی نښت مستي د بل دی — د دوی سره سینګار د بل دی
(اوبس:) دا د دوی وکړم بس دی — چې زه ویم درته غزلې
ته نښته په پښتو مست ګړو — راته ګوره غلې غلې
چې سات ګړي مشغول شو — بیا به څو زما بلبلې:

مونږ له تورو اوږد د وشپه دی
دی د ما دا ډیوې بلې

حیدرآباد جیل
۴۔ستمبر۔۱۹۴۹ع

ټک

ما له قصه د دروغو تا ته وخوړه قسم
بې وفا ته یې زما هسې تا ته وې صنم صنم
ستا معصومو سترګو وکړه په ټکي باندې اعتبار
لکه وینې ماشوم چې په خندا خندا بنا ما

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما چې ستا په سرو لبانو قسم وخوړه ما بنام
د شرابو په نامه مې درکړه دک د خاورو جام

ستا معصومو سترګو نه وې لباسې سترګې لیدلې
خلکه زړه پکښې روښانه شوې د مینې ډیوې بلې

زه وم غل د دوو څاڅکو تا د حسن دریاب راکړ
ما په چل څړنګ د کولو تا د مینې سیلاب راکړ

تا د خپل ایمان په زور زه کافر کړم مسلمان
زما زړه کښې دې کړل خاورې د تکي مه بوتان

ستا د شونډو غلا له لاړم خپل ځیګر مې پکښې بایله
د خوارۍ او تکي جمع تول دفتر مې پکښې بایله

جام مې وړې وو کوټ له ډوب دریاب کښې د سرو در شوم
د منصور پېښو له لاړم لیونی شوم زه منصور شوم

لیونی مه زړګی یووړ، نازنینو. موسکو شونډو
غلا له ته په ډاګه واوریدل زړه نی وچاوډ په منځ

حیدرآباد جیل
۱۲ ستمبر ۱۹۴۸ع

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

کډے وړے

یاد مِ باندے کړے دے　　　خیال پخوم پلاو
ځان له سیخکي وریتوم　　　د زړه داور په تاو
ناست له کله منزِ کېږم　　　جیلخانه کښے پړے د ساو
ښوک به تری خدایه !　　　د قسمت د پېښو میاو
خلاص کړے نه په چل شو　　　لیونے اونه په داو
ګډه ئے په ګلزار کړ　　　نصیب بے موسمه لاو (۱)
کوره کشمیری ته　　　په پښتو کوری دباو
ګال چه ښي کوني ، بغ
هم مرغی وني (۲) د تلاو

پلوشه

کعبه جوړه ابراهیم کړه　　　زړه جوړ کړے بیر الله
وایه ښوک لوے شو او چت شو ؟　　　وایه وایه اے ملا !

(۱) لو . (۲) ومی .

A .S.K B

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library